

Aspre i Pla

Revista Municipal

Juny 2020

La Tallada · Tor · Marenyà · Canet

Núm. 25

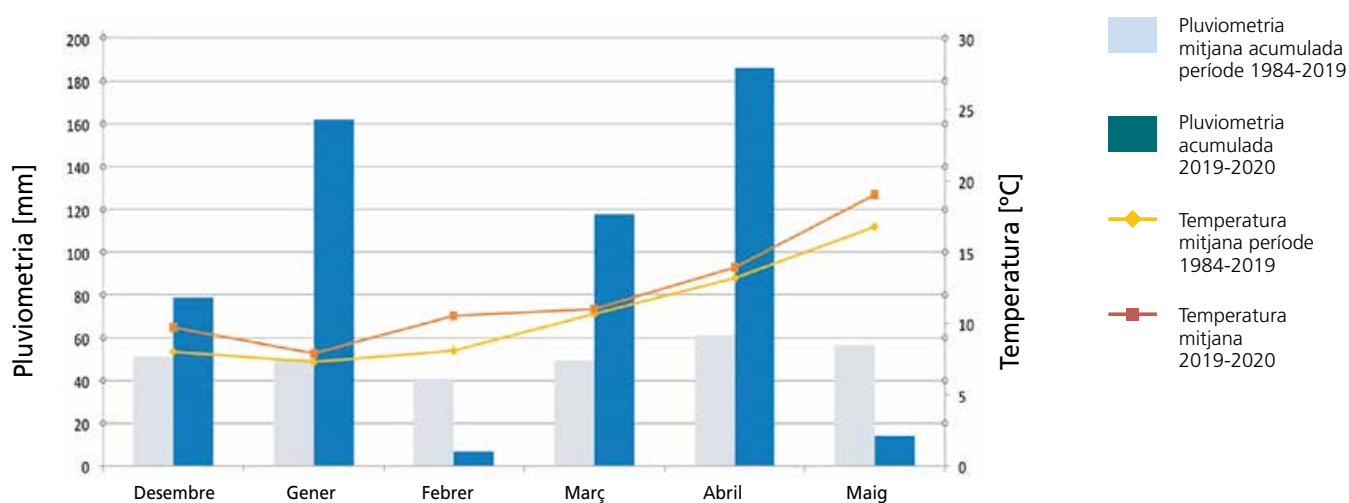
Meteorologia

	Temperatura mitjana període 1984-2019	Temperatura mitjana 2019-2020	Pluviometria mitjana acumulada període 1984-2019	Pluviometria acumulada 2019-2020
Desembre	8,0	9,7	51,1	78,7
Gener	7,3	7,9	50,3	162
Febrer	8,1	10,5	40,6	7
Març	10,7	11,0	49,4	117,7
Abril	13,2	13,9	61,3	186,3
Maig	16,8	19,0	56,5	14,0

Estació Experimental Fundació Mas Badia (IRTA)
Ctra. de la Tallada s/n
17134 - La Tallada de l'Empordà
Tel: 972 78 02 75
Fac: 972 78 05 17

DIAGRAMA OMBROTÈRMIC // LA TALLADA D'EMPORDÀ 2019-2020

Demografia

segons les dades que consten al padró d'habitants:

NAIXEMENTS (des de l'1 de gener de 2020):

Cap

DEFUNCIONS (des de l'1 de gener de 2020):

José Cufí Sala - 11 abril de 2020

Habitants empadronats: 466

Ajuntament de
la Tallada d'Empordà

Amb col·laboració de:

Diputació de Girona
221 MUNICIPIS

Edita: Ajuntament de la Tallada d'Empordà

Fotografia de portada: Lluís Bover

Disseny i maquetació: Martí Riu

Correcció: Violeta Roca

Impressió: Impremta Pagès

Dipòsit legal: GI-351-2009

Continguts

Meteorologia	2
Editorial	3
Obituari	4
Fets i gent	6

LA VIDA CONFINADA

Lloc i oficis	11
Ball de mascaretes	14
Apunts del natural	15
L'enquesta	17
Música	21
La Colla del Sinofós	24
Història	27
Educació	32
Sant Jordi confinat	39
Arran de terra	40
Club de lectura	42
Salut	44
Ciència	46
Per pensar-hi	47
Per riure-hi	50

Llibres a escena	51
Medi ambient	53
Obrim boca	55

Aspre i Pla

Número 25 Juny 2020

CONSELL DE REDACCIÓ:

Antoni Fernández Sandoval, Amandi Alonso, Joan Lorenzo, Roser Bagué Paretas, Míriam Pagés, Margarita Vidal, Cati Moreno, Maria Gràcia Vilavella, Jordi Margarit, Ultano Gómez, Núria Abulí, Rafael Hereu, Ramon Casares, Josep Andrés Martínez i Sebastià Villalón.

FOTO DE PORTADA:

AUTOR: Lluís Bover

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

Totes les entitats culturals municipals

Editorial

Actuant per ara i per al futur

*Els núvols són més blancs, el cel més pur.
Ara és temps de morir, que la vida es reforça.
El món, altra vegada despert davant l'atzur,
pressent càlidament que ha de tenir un futur
—sempre el somni que precedeix la força!— (...)*

MÀRIUS TORRES. Febrer

Érem en un hivern plujós en què *Glòria* va esdevenir el nom de la cara terrible del canvi climàtic. Ignoràvem que un nom més destructor havia de sacsejar les nostres vides com res no ho havia fet mai, almenys per a qui no havia viscut la guerra. El gener va venir amb notícies llunyanes de l'epidèmia, tot i que el virus —mal diagnosticat— tal vegada ja corria per casa nostra des del desembre. Pel febrer el mal, batejat definitivament com a COVID-19, assolava el nord d'Itàlia i en pocs dies es declarava a Catalunya i a Espanya, amb una incidència especial a Madrid.

Des del 25 de febrer fins avui tota la vida —tant la privada com la pública, tant la social com l'econòmica— s'ha vist trasbalsada. L'estat d'alarma va arrabassar les competències en sanitat i ordre públic de la Generalitat. Es va generalitzar un confinament que ha estat, fins ara, el recurs més eficaç contra la propagació de la pandèmia. Per controlar-la, ni que sigui transitòriament, ha calgut un esforç titànic per part dels treballadors i treballadores d'un sistema sanitari afeblit per les retallades. Ha calgut també l'autodisciplina responsable de tota la població tancada a casa. S'ha aturat l'activitat econòmica i milions de persones s'han vist abocades a l'amenaça de la misèria. S'han tancat tots els centres educatius i nens i nenes han quedat reclosos a casa. Els contactes socials s'han focalitzat en els xarxes, i s'han generalitzat les mesures higièniques, el rentat de mans, les mascaretes i els guants.

Malgrat tots els esforços, la mort s'ha acarnissat entre la gent més gran, especialment en les residències, i entre els treballadors de la sanitat. Prop de 60.000 contagis i més de 7.000 morts a Catalunya (5.400.000 i 340.000 al món, respectivament) en són un primer balanç. I n'hauré de fer d'altres, perquè, mentre no hi hagi vacuna ni tractament eficaç, cal esperar nous rebrotos de la malaltia. És clar que ara ja sabem el pa que s'hi dona; tenim una experiència col·lectiva que ens permetrà afrontar nous embats. Hem començat a baixar l'escala de les fases, però hauré d'encarar un futur incert.

Hem pogut constatar com d'important és la solidaritat activa i com les nostres vides individuals —tan valuoses, tan necessitades de sentit— depenen dels altres, de la solidesa dels serveis públics i dels llaços socials. La nostra llibertat —tan preuada— reposa en la responsabilitat activa d'altres, en la confiança en un horitzó moral compartit. En canvi, els comportaments individualistes, les polítiques mesquines de l'odi i el mer profit electoral s'han fet més estridents.

El recel envers els altres, la temptació de la delació i el desig que un poder fort imposi ordre també s'han obert pas. L'ordre absolut no existeix ni és desitjable. Avui constatem que la seguretat total tampoc no és possible. No la podem exigir a la ciència, que ha de dubtar i debatre per encertar; tampoc, a uns polítics que han rebut una cura d'humilitat, malgrat tot. Ara és l'hora, doncs, de la confiança en la gent, en totes les persones que han actuat amb responsabilitat i amb sentit del deure envers els altres. En aquest número d'*Aspre i Pla*, extraordinari per molts conceptes, hi hem volgut acollir el quefer d'alguns veïns i veïnes —molts més dels que sembla— en temps de patiment i malaltia. Són la nostra millor representació. Que tingueu un bon estiu... a dos metres de distància.

En memòria de Josep Andrés

Sempre hem tingut problemes per trobar algú que ens faci arribar material des de Marenyà per al "Fets i i gent". Així doncs, quan de l'Ajuntament em van dir que un veí de Marenyà s'hi havia posat en contacte oferint-se per col·laborar a *Aspre i Pla*, vaig trucar-li de seguida. Em va desenganyar: ell no podia fer de corresponsal perquè quasi no podia moure's de casa, però s'oferia a col·laborar en temes de salut. Vaig respondre-li que encantats i vam acordar un primer lliurament per al núm. 21, que havia de sortir el juny de 2018, titulat "Per menjar més sa". També vam quedar per a un sopar de la redacció, però hi va haver un embolic i no ens vam trobar. Això sí, va assistir a la següent reunió de la redacció per preparar el núm. 22. Era un home ja molt treballat físicament que va fer un esforç per aguantar la reunió. Tot i això quan va marxar va dir que s'ho havia passat bé, cosa insòlita en aquesta mena de trobades. Puntualment va arribar "El càncer avui, realitat i fantasies" per al núm. 22. Un text que, llegit ara, no deixa de ser tota lliçó. Entre d'altres coses hi deia: "(...) el càncer segueix sent una malaltia greu que, per tenir el màxim de probabilitats de superar, cal combatre amb tots els recursos a l'abast. En primer lloc, l'actitud personal positiva és determinant, perquè està demostrat que quan hom es deprimeix les defenses baixen en picat. Així doncs, tal com és lògic, conservar el sistema immunològic en les millors condicions

possibles és la primera condició per guarir-se; i per tant, si és necessari, és del tot recomanable cercar ajut psicològic professional. En segon lloc és imprescindible seguir fil per randa les indicacions que faci el metge o la metgessa oncòlegs triats per un mateix o de l'hospital que pertoqui, ja que el sistema públic català gaudeix en general d'un nivell de qualitat en aquesta especialitat molt alt".

L'últim article d'en Pep que va arribar per al núm. 23 tenia per títol "La salut i els seus determinants". De cara al núm. 24, del desembre de 2019, ja no va assistir a la reunió i, de fet, no va respondre a la convocatòria. Havia mort el 5 de setembre. El correu que al novembre ens va trameure la seva dona, la Luz Siu Garcia, em va passar inadvertit. Hi deia, entre altres coses: "ha marxat en pau i sense dolor; la seva família el vam acompanyar fins al seus últims moments de vida. Un home valent i molt íntegre en els seus valors, va dedicar la seva vida professional a aportar sempre el millor que ell sabia fer com a metge i científic. En la seva vida personal, un magnífic pare i un tresor com el meu home de tota la vida".

Com ens agradaria que ara en Josep ens pogués donar el seu parer sobre la pandèmia de COVID-19 que estem patint.

RAMON CASARES ROMEVA

MACIÀ JARDINER. S.L.
CONSTRUCCIÓ I
MANTENIMENT DE JARDINS
NETEJA DE PISCINES

C/ Nord, 2 17134 LA TALLADA D'EMPORDÀ (Girona)
 Tel. 972 780 441 Mòbil 605 915 352
 oficina@maciajardiner.es

ICA
 International Camping Assistance S.L.

C/ La Bisbal a Figueres, s.n. (C/31, Km 359)
 17134 La Tallada d'Empordà GIRONA

Shaun Jennings mobile: (0034) 629 743 327
director tel/fax: (0034) 972 780 638
 email: info@icasl.net

Servei de bugaderia i Venda de mòduls

DE CARA A AQUEST OBITUARI LA LUZ SIU GARCIA ENS HA FET ARRIBAR UN PERFIL D'EN JOSEP SIGNAT PEL DR. ANDREU SEGURA BENEDICTO

Un home estimulante

Farà aviat uns deu anys un dia ens varen visitar a can Ruscada, als afores de Riudarenes, en Pep i la Luz. Feia molt de temps que no ens vèiem i em va sobtar l'aspecte d'en Pep, que a més anava amb bastó. En veure'm l'esguard em va dir que li havien diagnosticat un càncer de ronyó i que estava en tractament.

D'aquí a poc farà un any que en Pep va decidir que ja n'hi havia prou. Que havia exhaurit les moltes possibilitats que li donava la medicina actual i que no tenia sentit perllongar més una existència que minvava inexorablement la seva dignitat com a persona. En vaig ser testimoni privilegiat i ho agraeixo. No és habitual poder compartir un comiat com aquest, tot i que hauria de ser molt més freqüent, perquè els humans som animals socials per naturalesa, de manera que els altres formen part substantiva de la nostra vida. És més, la nostra vida no podria ser sense els altres (incloent-hi, ara que ve a tomb, els milions de microbis que ens completen). I està clar, potser fins i tot reconèixer-ho és el que ens ha fet també humans, que ens morim tots.

Malgrat que ens entestem a dissimular-ho, negant-nos a afrontar la mort, com si amb la negació conjuréssim la realitat. Una actitud pròpia dels malacostumats a una vida sense sotrac ni infortunis, on qualsevol risc involuntari atemoreix. Una vida que, pel que sé, no era la que en Pep desitjava.

I aquest pensament em fa venir alguns records a la memòria; estones i situacions compartides, bona part d'elles en un àmbit professional, tot i que acostumàvem a deixar-nos endur i acabàvem parlant de Popper o de Hume i de les limitacions del coneixement científic. Converses insòlites en l'entorn de l'administració sanitària pública on treballàvem plegats.

Ens havíem conegut molt abans perquè érem de la mateixa promoció de medicina de l'Autònoma, però no teníem llavors els mateixos interessos i vàrem coincidir poc. De fet, quan vàrem haver de triar la unitat docent on fer les assignatures clíniques, ell va marxar a la Vall d'Hebron, l'opció que escollien els estudiants interessats de debò en la professió. D'altres, més indecisos i potser una mica més inquietos per

la situació política, ens quedàvem a Sant Pau que, d'altra banda, ja coneixíem.

Però els records més vius són de després del 1975. Entre ells, els del GAPS del Col·legi de Metges de Barcelona, on en Nolas Acarín aplegava gent jove gràcies a la seva iniciativa fomentant un munt de recerques i de cursos. No sé si ja havia començat la pràctica clínica com a metge rural, perquè amb en Joan Clos i l'Elisa Séculti jo anava perseguint una mostra de metges rurals als quals passar-los un qüestionari que va acabar en un informe sobre la sanitat a les comarques de Catalunya. Per allà rondava també l'Eduard Spagnolo, amb qui en Pep es feia molt.

Potser pagui la pena compartir alguns d'aquests records, com ara la recerca epidemiològica sobre la intoxicació atribuïda a l'oli tòxic a Madrid, l'estiu del 1981. En un cap de setmana vàrem dissenyar una enquesta epidemiològica (adaptant-ne una de prèvia), convèncer alguns metges i infermeres de la Clínica Puerta de Hierro gràcies al bon amic Jose Oñorbe, llavors cap del servei de preventiva, i enllestir-ne unes cent cinquanta amb la sorpresa de trobar una associació molt intensa amb la disponibilitat d'un oli sense marca entre les famílies dels afectats. Una troballa que vàrem posar en coneixement de les autoritats sense aconseguir que ens fessin cas. En canvi sí que ens en va fer Sir Richard Doll, l'eminent epidemiòleg britànic la perícia del qual fou decisiva en el judici de la colza.

Ens ho passàvem molt bé donant classe de mètodes epidemiològics per les escoles de salut pública d'Espanya. Unes classes a tres bandes, en Pep, en Caio i servidor, que en lloc de fer-nos la pilota ens criticàvem i contradíem, sense pietat però amb humor, una mica negra, això sí. I els estudiants, la majoria ja professionals, quedaven bocabadats i esmaperduts davant l'espectacle que em consta que els resultava estimulante. Tant com van ser per a mi les darreres ocasions que vaig poder compartir amb en Pep. Que descansi en pau.

ANDREU SEGURA BENEDICTO
 Doctor en medicina,
 especialista en salut pública

De Nadal al 8 de març. Després ja es van acabar les festes i trobades, la COVID-19 les va congelar. Però hi tornarem, ni que sigui guardant distàncies.

Quina de Nadal a L'Empordanet. 25-XII-2019. FOTO: M. TERESA GIRONÈS

Pessebre vivent a l'església de la Tallada. 29-XII-2019. FOTOS: MARIA TERESA GIRONÈS

Els Reis arriben a L'Empordanet. 5-I-2020.

A qui li fa més il·lusió? Els Reis a L'Empordanet. 5-I-2020.

Presidint el sopar del Dia de la Dona. 6-III-2020.

FOTO: MARIA TERESA GIRONÈS

Sopar de dones pel Dia de la Dona. 6-III-2020.

Tel. 972 780 524

www.materialia.cat

info@materialia.cat

materialia materials de construcció

Aixetes • Lavabos • Mobles de bany • Sanitaris • Dutxes • Mampares • Spas
Saunes • Paviments • Revestiments • Mosaics • Pedra natural • Parquets

Abans i després. La Candelera va ser "abans del Coronavirus". El dia de la mare va ser "quan el coronavirus." Hi veieu les diferències?

Una colla de totes les edats gaudint de la visita guiada a la Casa Masó de Girona i d'un bon dinar tot seguit. La Candelera manté els bons costums. 2-II-2020.

FOTO: LINA VILAMITJANA

La Candelera és festa grossa a Tor i el suquet dels homes no falla mai!. FOTOS: CASAL DE TOR

La junta del Casal va repartir les flors del Dia de la Mare casa per casa, un detall que tothom va celebrar i agrair el dia 3-V-2020. FOTOS: LINA VILAMITJANA

TALLER MECÀNIC
Figueras

Reparació d'Automòbils i Maquinària

Tel./Fax 972 78 00 67 mail: tallerfigueras@hotmail.es
 Ctra. de Figueres, 14 17134 LA TALLADA D'EMPORDÀ (Girona)

iCOLORS...

Interiorisme Pintura Rehabilitació
Aluminis PVC

972 78 05 18
c/ Mestral, 13 VERGES 17142 (Girona)
info.icolors@gmail.com

Cafeteria
Esmorzars de Forquilla
Servei de Carta
Menú diari
Habitacions

C/ Girona, 20 - Tel. 972 780 136 - 17142 VERGES (Girona)
hostalalberana@restaurant.cat

Un dels fets més destacats de la vida de Canet han estat les inundacions de l'octubre, a les quals han seguit les de l'hivern. Encara que per la data algunes imatges correspondrien al número anterior, per allò que expressen n'hem volgut recollir el testimoni gràfic. A més, era el primer cop que sentíem parlar de confinament.

Confinament a L'Empordanet de la gent de Canet. La mota, en perill. 22-X-2019. FOTO: MARTA CORDONET

Neteja de l'església de Canet després de l'aiguat d'octubre. FOTO: MARTA CORDONET

Passeig per la mota. Comprovant que resisteix. FOTO: MARTA CORDONET

Pastís de celebració després del Glòria. 20-II-20.

c/ Girona, 60 - 17142 VERGES (Girona) - Tel/Fax: 972 780 417 - inst.verges@gmail.com

Abans de la pandèmia encara hi va haver temps per a algunes celebracions.

Dinar de Sant Esteve. 26-XII-2019. FOTO: MARTA CORDONET

Cap d'any a Canet. 31-XII-2019. FOTO: MARTA CORDONET

Amb tanta pluja, cargols. FOTO: MARTA CORDONET

El teu estil de vida

F Ferrer Cervià, s.l.
materials per a la construcció

PAVIMENTS, REVESTIMENTS PORCELLÀNICS, SANITARIS, AIXETES, MOBLES DE BANY,
MAMPARES, PARQUET I TOT TIPUS DE MATERIAL PER A LA CONSTRUCCIÓ

Av. de França, 192 • Tel. 972 17 34 42 • Fax 972 17 34 56 • ferrer.cervia@gmail.com
17840 SARRIÀ DE TER - Girona

Llocs i oficis durant el confinament

Al municipi hi ha uns quants establiments oberts de cara al públic. Alguns han pogut mantenir la seva activitat perquè eren serveis essencials. D'altres han hagut de tancar i alguns, sense tancar, han vist reduïda la feina considerablement.

L'Empordanet

Parlem amb en Joan Agustí, que mena el bar del Centre d'Esplai Municipal de L'Empordanet. Al tràngol del confinament s'hi han afegit tribulacions diverses pel que fa a la salut i morts en la família. Com tanta d'altra gent, no ho ha passat gaire bé. "A la nit m'estava fins a les dues o a les tres mirant reportatges sobre el virus." Això sí, el confinament ha estat un avançament de la vida de jubilat. Un cop curat d'una ferida al peu ha pogut tornar a l'hort, i la feina física li ha permès millorar el son.

"Dissabte 14 de març vaig tancar precipitadament. De fet, vaig haver de fotre fora alguns clients." Van fer un ERTA i les sis persones que treballen al bar han pogut cobrar. A desgrat que alguns restaurants van poder servir menús per endur-se, L'Empordanet no estava preparat per fer-ho.

"El bar de L'Empordanet és una concessió del municipi i funciona com un servei públic no solament en determinades festes, sinó que ha d'estar a disposició en cas d'emergències com ara incendis o inundacions. Ara bé, com a bar-restaurant està obert al públic en general i es pot dir que quasi la totalitat d'ingressos ve de gent forastera, especialment els caps de setmana."

"Dijous 26 de maig vam obrir en horari reduït. La gent del poble ha anat tornant a poc a poc i els clients habituals estan contents. Però encara falta molt per recuperar el ritme normal."

De cara al futur immediat en Joan és "optimista". "No sé com anirà això de la piscina, quins horaris es faran." En realitat "depenem molt dels clients de les rodalies". "Abans, quan la carretera passava per davant de L'Empordanet, hi havia molt moviment, ara depenem més dels clients fixos." I l'optimisme? "Doncs jo crec que a l'estiu cal confiar en les segones residències i el turisme d'aquí. En tot cas ja se sap: a l'estiu tota cuca viu."

En Joan Agustí.

CRONOLOGIA D'UN CONFINAMENT

25 DE FEBRER

Primer cas de coronavirus a Catalunya
(dona italiana de 36 anys, Hospital Clínic).

12 DE MARÇ

L'equip de govern i el personal de l'Ajuntament de la Tallada es reuneixen per establir el procediment a seguir, per afrontar la crisi sanitària.

13 DE MARÇ

Tancament dels centres escolars, centres cívics, casals d'avis, cases de mar i ludoteques.

L'Associació Cultural Poble de la Tallada suspèn la calçotada prevista per al 21 de març.

Es desprograma l'activitat de control rutinari al consultori de Verges.

Recomanacions d'higiene i evitar desplaçaments, trobades d'amics i trobades familiars.

Tancament del consultori de la Tallada.

Tancament dels parcs infantils.

Proclamació de l'estat d'alarma
(centralització de competències sanitàries, per 15 dies).

Suspensió dels treballs no essencials, confinament de tota la població a casa, mesures d'ajuda, mesures higièniques i de distanciament social.

14 DE MARÇ

S'activa el pla d'emergències en fase d'alerta.

16 DE MARÇ**Catalunya (IDESCAT)**

Contagis 1.394

Morts 18

Espanya

(MS, El Diario.es)

Contagis 7.798

Morts 342

Món (Wordometer)

Contagis 145.417

Morts 7.180

18 DE MARÇ

L'Ajuntament passa a exercir l'activitat administrativa ordinària de forma no presencial. Els processos administratius queden suspesos pel Decret d'estat d'alarma.

19 DE MARÇ

Es posa en marxa l'aplicació APP Stop COVID-19.

El Consell comarcal impulsa la confecció voluntària de mascaretes.

20 DE MARÇ

La deixalleria queda fora de servei.

21 DE MARÇ

Es dona a conèixer el certificat d'autoresponsabilitat per a desplaçaments.

Taller Figueres

Parlem amb en Robert Figueres. Han passat aquests mesos sense novetats a la família. Pel que fa al taller, tot i no ser un servei essencial, han pogut obrir per atendre els serveis essencials a mitja jornada. "Això sí, amb la porta ajustada i només per coses mínimes: punxades, bombetes..." Com que els proveïdors de recanvis estaven tancats, ni canvis d'oli, podíem fer pels filtres." "De fet, hi ha hagut poca feina perquè hi havia molt poca circulació."

"Amb la fase 1 la cosa s'ha reanimat una mica. La gent que podia tornar a treballar havia de posar el cotxe de nou en condicions. I ja saps, després d'un mes o un mes i mig de no moure el cotxe sempre hi ha pegues: bateries descarregades, etc." "Tot i això encara no tenim condicions normals: els recanvis estan sota mínims."

En Robert no és pessimista. Es prepara per a un futur ple de canvis. Fa tots els cursos que pot sobre cotxes híbrids i elèctrics. En tot cas, li preocupa la crisi. "Fixa't amb això de la Nissan." "Fins que la gent no perdem la por, passarà algun temps."

En Robert Figueres.

Taller Roura

En Jordi Roura explica que ha passat el confinament sense problemes de salut. El taller s'ha mantingut a mínims atenent urgències del sector agrícola, que és la meitat del seu negoci. "Vam tancar la primera setmana." Però el sector agrícola, considerat essencial, no va parar. Això li va comportar haver d'atendre algunes urgències. A vegades de manera precària, perquè no hi havia recanvis.

En Jordi Roura.

Parlem del fet que poder mantenir l'activitat, "a més de fer que alguna cosa entri a la caixa, la feina també distreu perquè el fet d'haver d'estar a casa també et menja el «coco»". "Anar a arreglar una màquina que s'ha quedat en un camp et fa sentir útil." Parlem de la importància dels serveis per a la població, especialment en moments com aquests.

En Jordi tampoc no és pessimista. El taller és un negoci familiar que va engegar el seu pare fa més de trenta anys, la clientela és fixa i són molts anys de treballar amb la maquinària agrícola i també amb els cotxes. Tal vegada la pandèmia ens ha fet adonar de la importància de la pagesia. Sempre n'hi haurà. I ara mateix "hi ha molta feina pendent."

La botiga de la Dolors

Qui no coneix la botiga? S'ha mantingut oberta tot el període del confinament. Parlem amb la Dolors Tarrats i el seu fill, l'Ignasi Oliver. Al principi la Dolors va atendre la botiga ella sola, però passades tres setmanes, l'Ignasi la va substituir perquè la Dolors ja es troba dins de l'edat de risc i no podia estar exposada. Tots dos es troben bé. És més, el descans ha accelerat la recuperació de la cama de la Dolors.

S'ho esperaven? "Mai m'hauria pogut imaginar que passés una cosa així", diu la Dolors. Tot i això la botiga ha continuat oberta com sempre. Durant el primer mes hi va haver més gent. "La gent no es movia del poble." "Però després, molts d'aquests nous clients han deixat de venir" fa l'Ignasi. En canvi, dels clients de sempre, "ningú no ha deixat de venir". Tret de la gent més gran, "però aleshores venia algú jove de la mateixa casa".

Al principi hi havia productes que s'esgotaven ràpidament: l'ampolla de lleixiu de dos litres, l'alcohol, farina, sucre, llevat en pols, llevat de París... "Per fer pastissos." Per Setmana Santa, però, es van poder fer brunyols, com sempre. "D'altres coses, és que era difícil de trobar-les, com ara els guants. A més, hem hagut de buscar productes nous, com ara el gel hidroalcohòlic, que al començament era difícil de trobar."

Estan contents amb el suport que han rebut per part de les administracions: "l'Ajuntament vol declarar la botiga activitat d'interès especial, ha aprovat una rebuixa de l'IBI i ha proposat al Consell Comarcal que quedem exempts de la taxa d'escombraries", explica l'Ignasi. "I l'alcaldeessa ens va fer arribar productes esgotats com guants i mascaretes. Els estem agraints", diu la Dolors.

Que la botiga hagi estat oberta és un gran què. La gent ha mostrat agraiement? "Hi ha gent que ho diu", fa la Dolors. "I d'altres ho demostren venint", afegeix l'Ignasi.

En general la gent ha respectat les normes d'higiene i distanciament, però per evitar conflictes l'Ignasi va demanar que només entrés una sola persona a la botiga i que es possessin mascareta.

La Dolors Tarrats i l'Ignasi Olivé.

Amb la tasca de dependent, "tot i que ho havia de compaginar amb la meua feina, i treballava tot el dia, m'ho he passat bé", diu l'Ignasi: "Ho havia anat fent de manera puntual, i ja fa molts anys, algun estiu de manera més seguida, però amb pessetes! Ara ja m'he après els preus de les coses".

De cara al futur més immediat, ben aviat la Dolors tornarà a la botiga i la botiga romanirà oberta mentre ella pugui. "Així estàs distreta", li diu l'Ignasi. "Això sí, mantindrem les mesures de seguretat."

RAMON CASARES ROMEVA

22 DE MARÇ

Es publica la versió online del certificat autoresponsable de desplaçament.

Nou episodi de pluges. A la Tallada es registra la precipitació màxima de Catalunya. Desbordament del Ter.

Es pot descarregar l'APP Stop COVID-19, que permet notificar voluntàriament l'estat de salut de cada usuari.

El Consell Comarcal comunica que ha distribuït 3.000 mascaretes entre professionals de la salut, serveis socials i cossos d'emergència del Baix Empordà confeccionades per voluntaris i voluntàries (vegeu nota 19 de març).

24 DE MARÇ

L'Ajuntament de la Tallada s'adhereix al manifest *Aturem la COVID-19*, de l'AC, la FMC i l'Associació de Micropobles de Catalunya.

Tasques de neteja i desinfecció dels punts de recollida d'escombraries.

S'anuncia la creació d'una xarxa ciutadana de suport impulsada des de l'Ajuntament per facilitar les compres a la gent de més edat.

25 DE MARÇ

Entra en vigor la segona pròrroga de l'estat d'alarma.

26 DE MARÇ

Es tanquen les fonts públiques del municipi per evitar el contagi.

27 DE MARÇ

Pla pilot per recollir dades de pressió arterial de persones de la Tallada.

28 DE MARÇ

Tercera desinfecció d'espais públics.

30 DE MARÇ

L'Ajuntament de la Tallada se suma a la campanya "Tot anirà bé".

L'Institut Català de les Dones estableix noves línies de whatsapp per garantir l'atenció a dones en situació de violència masclista.

Es comunica que a partir de l'1 d'abril tota l'atenció dels consultoris mèdics queda centralitzada a l'ABS de Torroella.

Es posa en servei un nou telèfon gratuït d'atenció del Servei d'Ocupació de Catalunya.

Catalunya (IDESCAT)

Contagis 18.773
Morts 1.672

Espanya (MS, El Diario.es)

Contagis 87.956
Morts 7.716

Món (Wordometer)

Contagis 789.130
Morts 39.334

Ball de mascaretes

Les mascaretes, especialment les quirúrgiques tipus FFP2, es van esgotar o simplement no van arribar les primeres setmanes de confinament. Ben aviat es van poder trobar a les xarxes tutorial per fer mascaretes de roba a casa i van començar a sortir iniciatives solidàries per abastir primer els sectors essencials com ara hospitals o sanitaris en general. A la Tallada hi van haver dues onades de fabricació de mascaretes. La primera la va impulsar el Consell Comarcal el 19 de març per abastir en primer lloc l'hospital de Palamós i després tot el personal dels serveis públics de treballaven en l'atenció al públic. El mateix Consell Comarcal va proporcionar la roba de color verd i les vetes blanques i a cada casa se'n van fer vint-i-cinc. L'Àngels de Verges va fer-ne un tutorial i la Maria Victòria Quintana i la Cati Moreno ho van coordinar. En aquesta primera tongada, les cases implicades a la Tallada van ser poques i el temps de treball molt ràpid, però en el conjunt de la comarca es van arribar a confeccionar i repartir 3.000 mascaretes.

La segona tongada la va impulsar l'Ajuntament de la Tallada a partir del 2 d'abril. Aquest cop hi van participar 11 cases, que van fer 50 mascaretes cadascuna (en total, 550). La Cati Moreno es va encarregar de fer-ne el tutorial. L'empresa DCMA (Diego Díaz, fill de Tor) va proporcionar la roba, d'un color cru, i la Bugaderia Dolmo de l'Escala (propietat de de Dolors i Montserrat Alaba, filles de la Tallada) les van esterilitzar. Es van començar a repartir el dia 10 d'abril enmig d'una Setmana Santa confinada. Aquest cop les mascaretes van arribar a tota la població del municipi.

APUNTS DEL NATURAL

De casa a llar

El sol comença a enfilar-se rere el Montgrí. Avui farà calor. Tot és quiet, pau a la terra. L'aire s'omple amb el xerroteig de pardals i altres amics aeris. La rosada se'n va a dormir, feliç d'haver fet bé la seva feina. Les roses proclamen "fins demà!", pensant ja en el retrobament, amant fidel que no oblida mai la seva cita. Verd, blau, groc, vermell: el món és una explosió de colors. La vida avança fent tentines.

El somier agraeix el descans quan el cos emmotllat s'alça. Sons de quotidianitat repetida a la cambra de bany. L'escala s'ofereix generosa per començar de nou. Soroll de plats, olor de cafè, el te reclama la seva classe de natació. Aquarel·la de melmelades sobre la taula, pernil dolç i formatge, fruits vermells; estadístiques de presència i absència, preguntes sense resposta, fets i gent, aviat tornarà el futbol: la finestra s'obre al món amb somriures i llàgrimes.

"Ara sabeu com ens sentim nosaltres, eh?", explica una anxova al rotlle de paper de vàter.

"Doncs així, sempre, des que canvien la llibertat del mar per aquest coi de taüt metàl·lic amarat d'oli!" Al rebost no hi cap ni una agulla, atapeïment insòlit des de fa... uf, molts dies. "Algunes surten en llibertat per amistançar-se horitzontalment amb una torrada sucada de tomata", segueix el peix, "però cap no n'ha tornat per explicar-nos què se sent". Els espaguetis escolten amb posat atent i aquella tibantor distant que els és tan pròpia. "Sembren uns estirats", diu el sucre al bric de brou de carn, "però amb l'escalfor és fan més propers i agradables". "Potser sí", rumia el brou de peix, "aquest blanquet refinat es pensa que tothom és de tan bona fe com ell".

El rellotge toca quarts i tot s'accelera, "tinc una videotrucada i encara no m'he dutxat!". El pèndol s'entristeix en perdre el favor del públic: acostumat a tantes hores de solitud, ara es muda per a cada interpretació davant la família; fa dies que s'esforça per passar de l'habitual sol sostingut a un il·lusionant do major; de moment encara no li surt prou bé, però segueix practicant esperançat.

1 D'ABRIL

El Consell Comarcal posa guants i mascaretes a la disposició de qui tingui cura de persones grans.

Es posposa, sense data, el primer període de recaptació dels tributs locals.

2 D'ABRIL

Crida de l'Ajuntament per elaborar voluntàriament mascaretes.

3 D'ABRIL

S'anuncia un curs de cuina de proximitat online pel canal Telegram de l'Ajuntament.

5 D'ABRIL

Diumenge de Rams confinat.

6 D'ABRIL

L'Ajuntament autoritza el Ratolí Pérez i la Fada de les dents a desplaçar-se pel poble.

Nova desinfecció dels carrers dels pobles.

9 D'ABRIL

S'inicien les vacances de Setmana Santa enmig del confinament. No es pot traslladar-se a les segones residències.

Es comencen a repartir per les cases les mascaretes confeccionades per voluntaris i voluntàries del poble.

12 D'ABRIL

El Govern espanyol aplica la segona pròrroga de l'estat d'alarma per 15 dies més.

13 D'ABRIL

Catalunya (IDEGAT)
Contagis 35.197
Morts 3.666

Espanya (MS, El Diario.es)
Contagis 170.099
Morts 17.766

Món (Wordometer)
Contagis 1.919.174
Morts 125.193

S'inicia la recollida de fotografies per a la celebració de Sant Jordi.

S'ajorna un mes la presentació i pagament de l'IVA, l'IRPF i l'impost de societats per a autònoms i pimes amb facturació anual inferior als 600.000 euros.

20 D'ABRIL

S'inicia la distribució de mascaretes gratuïtes en farmàcies.

21 D'ABRIL

Nou episodi de pluges intenses amb talls de carreteres.

Els llibres es remouen inquietos. "A qui triaran avui?" *Aprende a parlar amb les plantes* tensa la coberta per sobresortir un xic dels seus veïns de prestatge, però *Cien años de soledad* té molta més experiència i el seu volum li recorda qui és més veterà. En aquesta lluita sorda, un parell de frases de la Marta Orriols cauen del full i queden precàriament penjades de la lleixa. Afortunadament, unes acotacions de Valle Inclán que havien sortit a estirar les cames li donen un cop de mà i la cosa acaba sense majors conseqüències.

Silenci.

La part bípeda de la casa s'enclaustra per unes hores. "No sé pas què deuen fer tanta estona tancats", reflexiona l'aspiradora després de complir la seva tasca diària. Quan ja comença a amoïnar-se —sempre ha estat patidora de mena— el bullidor de l'aigua li fa un xiulet per avisar que ja tornen.

Avui hi ha festa grossa. La tele diu no sé què d'un canvi de fase i el DVD de la pel·li de l'Spielberg s'engresca pensant que parlen d'ell. "Potser avui em trauran a passeig!", xiscla silent. No ha sentit que parlessin de la tercera fase específicament, però qui sap...

Li fa tanta il·lusió que es recordin d'ell! Ja fa molt temps que un dia el van introduir a una cambra fosca que girava i girava; primer de tot li va fer una mica de por, però al cap de poca estona s'enriolava com una criatura. Va sortir una mica marejat, això sí, però la possibilitat de tornar-hi el fa guarar emocionat.

"Què fan, ara?", pensa la gossa. Miren fixament un tros de vidre i parlen. Dringadissa de gots plens de líquid fosc. Patates xips i olives de la taula a la boca. "A veure si tinc sort i me'n donen alguna", fa mentre remena la cua. Sent la veu dels avis, però no els veu. Desconcert. "Els amos estan contents, avui", aixequen els vasos i miren fixament endavant. Somriuen i parlen. "M'agrada veure'ls així." Més veus. Ara diuen no sé què d'un vermut virtual. "Una veu de noia ha dit el meu nom!"

S'agafen les mans amb tendresa, ulls l'un en l'altre. Ella li diu: "abans teníem una casa, aquest dies m'he adonat que tenim una llar". L'habitatge es commou, emocionat, del teulat als fonaments.

JOAN LORENZO QUINTANA
Tor - Maig 2020

L'ENQUESTA

Com has viscut el confinament?

L'enquesta tracta d'esbrinar com el nostre veïnat ha viscut el confinament des que el passat 14 de març el govern d'Espanya va decretar l'estat d'alarma i el confinament de tota la població amb les excepcions imprescindibles.

Han estat dos mesos i mig llargs —quan escrivim aquest article tot just hem entrat a la fase 2— en què el municipi ha viscut en unes condicions excepcionals que han limitat la mobilitat i les relacions socials del nostre veïnat. Segons les poques enquestes orals que hem fet —més personalitzades i matisades—, alguns han viscut el confinament sense gaire modificacions respecte del temps normal. Així s'expressava, per exemple, un jove agricultor del municipi que havia d'anar a treballar als camps: “molta més tranquil·litat per carreteres i pobles; i menys soroll i contaminació. Això sí, hem trobat a faltar els bars i llocs de reunió”. I reblava

el seu comentari, no sense reconèixer la seva part d'egoisme: “per mi ja hi podria haver confinament tot l'any”. Aquesta opinió, tot i ser particular, reflecteix potser el fet que el confinament al nostre municipi no ha estat tan dur i angoixant com a les grans aglomeracions urbanes. De totes maneres, el confinament sí que ha canviat els nostres costums i hàbits, alhora que també s'ha engolit festes i actes populars (Setmana Santa, Pasqua, etc.) i ens ha creat, en definitiva, un temps igual i monòton, com un calendari sense dies vermells. L'enquesta revela, doncs, en la mesura del possible, com una bona part del nostre veïnat ha viscut aquesta dura prova.

L'ENQUESTA

1. Has viscut el confinament a casa?
2. Has necessitat ajuda exterior, com algú que et porti menjar o medicines?
3. T'has fet un horari per a cada dia per seguir-lo sol/a, o amb els de casa?
4. Has fet teletreball des de casa, és a dir, has treballat online per internet?
5. Has fet algun tipus d'exercici físic a casa per no perdre la forma?
6. Quines activitats no remuneratives has fet a casa durant el confinament?
7. Quines activitats comercials, socials o culturals has trobat a faltar més durant el confinament?
8. Valora la vivència personal del confinament.
9. Com que sempre podem aprendre alguna lliçó de les desgràcies, valora si, amb el confinament, ha augmentat la teva sensibilitat sobre els punts següents: consciència ecològica, valoració dels productes de proximitat, consum més racional, valoració de l'entorn familiar o d'amistats i valoració de l'entorn natural.
10. Valora els aspectes següents durant el teu el confinament al nostre municipi: assistència mèdica, abastament de queviures, comunicació amb el veïnat, funcionament d'internet, actuació de l'Ajuntament i qualitat de vida.
11. Creus que calia fer obligatori el confinament o se l'hauria d'haver deixat més a la responsabilitat de cadascú.
12. Has participat en iniciatives solidàries en relació al confinament? (elaboració de mascaretes, assistència a persones grans, etc.)

23 D'ABRIL

Celebració de Sant Jordi amb repartiment de roses, recomanacions de llibres online, lectura de poemes i publicació de fotografies de dibuixos de roses.

26 D'ABRIL

Tercera pròrroga de l'estat d'alarma per 15 dies més.

29 D'ABRIL

Es publica el *Plan de Transición hacia una nueva normalidad* del Govern espanyol.

30 D'ABRIL

Catalunya (IDESCAT)

Contagis	50.334
Morts	5.061

Espanya (MS, El Diario.es)

Contagis	229.422
Morts	23.521

Món (Wordometer)

Contagis	3.299.603
Morts	233.824

3 DE MAIG

L'Ajuntament convoca i posteriorment suspèn, després de consultar els Mossos, el lliurament de diplomes del confinament als nens i nenes del municipi.

4 DE MAIG

S'inicia la **fase 0** del desconfinament: al municipi es pot sortir a passejar de 6 a 23 h hores, els menors acompanyats.

7 DE MAIG

S'inicia la distribució de mascaretes infantils a l'ajuntament.

8 DE MAIG

Quarta pròrroga de l'estat d'alarma per 15 dies més.

11 DE MAIG**Catalunya (IDESCAT)**

Contagis 56.787
Morts 5.601

Espanya (MS, El Diario.es)

Contagis 268.743
Morts 26.744

Món (Wordometer)

Contagis 4.252.290
Morts 287.183

12 DE MAIG

Obertura puntual de la deixalleria.

13 DE MAIG

Inici de la preinscripció telemàtica per al curs escolar 20-21.

Comentari de l'enquesta

▶ Enquestes realitzades: 71.

▶ Habitants del municipi: 463.

Com que, segons les dades del web de l'Ajuntament, hi ha uns 40 menors de 10 anys, el percentatge de població enquestada seria el 16,7%.

Enquestes realitzades segons franges d'edat:

FRANGES D'EDAT	NOMBRE D'ENQUESTES
20-30	3
31-40	11
41-50	15
51-60	16
61-70	22
71-80	4
TOTAL	71

Preguntes n. 1 i 2 » La major part del veïnat ha viscut el confinament acompanyat, només un 15% ho ha fet sol. Encara és més minso el percentatge que ha necessitat algun tipus d'ajuda (1,4%).

Pregunta n. 3 » El tancament en un espai determinat i durant un temps prolongat fa que, en molts casos, sigui necessari crear un horari d'activitats per reglamentar les hores del dia, sobretot si es viu amb mainada escolaritzada. I així un 37% se n'ha fet un, un altre 27% n'ha fet "una mica", mentre que el 35,7% no ho ha considerat necessari.

Pregunta n. 4 » Aquesta pregunta tenia especial rellevància per donar contingut laboral al nostre municipi, així com a molts altres pobles i municipis de la Catalunya i l'Espanya "buidada". Si la COVID-19 ha demostrat que molta feina es pot fer en línia amb els diversos programes que s'han anat "implementant" durant aquest confinament global, els municipis que reuneixen una millor qualitat de vida i un habitatge més assequible, així com una bona connexió a la xarxa, tenen una oportunitat d'or per atreure població més jove, impensable abans de la pandèmia.

Un 54,3% dels enquestats, més de la meitat, ha treballat en línia, la qual cosa no està malament. Ara bé, segons la pregunta n. 10, només un 36,6% està totalment content amb la connexió d'internet. L'arribada de la fibra òptica ha estat, per tant, molt ben rebuda pels usuaris.

Pregunta n. 5 » Com que la feina en línia i el confinament convergeixen inexorablement cap al sedentarisme, és relativament raonable que una majoria folgada (74,3%) hagi fet algun tipus d'exercici per mantenir-se en forma.

Pregunta n. 6 » Qualsevol tipus de reclusió, malgrat la pèrdua de llibertat, ha servit moltes vegades per desenvolupar amb més intensitat activitats, *hobbies*, aficions que en temporades normals i "més lliures" a penes hi ha temps per dedicar-s'hi. És el cas de les diverses activitats que l'enquestat havia d'ordenar per ordre de preferència (de l'1 al 8) i que nosaltres hem avaluat en ordre decreixent: la 1/8, la 2/7, la 3/6, etc. El resultat és el següent i dona una idea de l'oci dels nostres veïns i veïnes:

	1. Horts i jardins.	373
	2. Lectura / escoltar música	358
	3. Labors de casa (cuina, manteniment, bricolatge, etc.)	351
	4. Televisió (pel·lícules, sèries, programes, etc.)	316
	5. Gimnàstica, pilates, ioga, etc.	302
	6. Activitats creatives, manualitats, etc.	279
	7. Estudis, cursos de formació, etc.	241
	8. Jocs de taula, de pantalla, etc.	168

La COVID-19, amb l'aturada productiva que ha comportat, ens ha fet reflexionar sobre el ritme frenètic de les societats desenvolupades

Pregunta n. 7 » El coronavirus, bitxo minúscul, ha fet entrar en barrina l'economia mundial. L'aturada obligada d'indústries i comerços, així com la caiguda del consum han provocat una greu crisi econòmica. Què ha trobat més a faltar del comerç i els serveis el nostre veïnat és el que intenta indagar aquesta pregunta. Les respostes han estat avaluades amb el mateix procediment que la pregunta anterior. El resultat ha estat el següent:

	1. Excursions, viatges	301
	2. Restauració	297
	3. Espectacles (cinema, teatre, esports)	280
	4. Perruqueria	251
	5. Botigues	248
	6. Gimnasos, pràctiques d'esports	215
	7. Mercats al carrer	192

Pregunta n. 8 » Les preguntes d'aquest apartat eren de caire més personal. En general, sembla que el confinament no ha afectat de manera traumàtica el nostre veïnat, la qual cosa corrobora que no hi ha com el medi rural per passar un llarg confinament. Respecte

	Bastant	Moltíssim	% de respostes
1. Consciència ecològica	25	15	56%
2. Valoració dels productes de proximitat	31	23	76%
3. Consum més racional	26	20	64%
4. Valoració de l'entorn familiar o d'amistats	24	27	71%
5. Valoració de l'entorn natural	26	29	77%

del sentiment de soledat: només un 22% del veïnat s'ha sentit més sol en diversos graus. Quant al neguit de pensar en la mort, tot i el bombardeig mediàtic dels comptadors de "letalitat", un 60% no se n'ha vist especialment afectat. Cal fer notar, en canvi, que un 50% ha covat un cert temor dels altres per la possibilitat de contagi, i que per a un 76% ha canviat la percepció de la vida social, dos punts que, segurament, condicionaran, la vida *postcovid*.

Pregunta n. 9 » "No hay mal que por bien no venga", diuen els castellans, i la desgràcia de la COVID-19, amb l'aturada productiva que ha comportat, ens ha fet reflexionar sobre el ritme frenètic de les societats desenvolupades. Les ciutats s'han tornat més respirables i tranquil·les (els urbanites han descobert l'hedonisme dels balcons), el cel no es veu esgarrapat per milers de traces blanquinoses d'avions, la Terra sembla que ha fet un sospir d'alleujament i els dofins tornen a solcar prop de la costa. No cal córrer tant per viure millor: un bon entorn natural i familiar pot sardallar també, i amb escreix, les expectatives de qualsevol viatge fantàstic. El veïnat també ha valorat aquest canvi benèfic, segons recull el quadre següent:

18 DE MAIG

Entrada en la fase 1 de desconfinament.

19 DE MAIG

Reobertura de la deixalleria.

23 DE MAIG

Catalunya (IDESCAT)

Contagis 58.791
Morts 6.701

Espanya (MS, El Diario.es)

Contagis 282.370
Morts 28.678

Món (Wordometer)

Contagis 5.399.989
Morts 343.603

27 DE MAIG

La Generalitat decreta dol per les víctimes de la COVID-19 fins al 6 de juny.

1 DE JUNY

La regió sanitària de Girona passa a la fase 2 de desconfinament.

15 DE JUNY

La regió sanitària de Girona passa a la fase 3 de desconfinament.

Cal fer notar el gran servei que ha fet la botiga de la Tallada durant la pandèmia, que ha evitat molts desplaçaments als seus veïns

Pregunta n. 10 » Com apuntàvem abans, el confinament al nostre municipi es valora, en general, positivament. Pel que fa als serveis, l'assistència mèdica i l'abastament de

PAUET
ELABORACIÓ DE PRODUCTES LÀCTICS

Agroalimentària FIDO, SCP.
Mas Benito, s/n. 17143 JAFRE - Girona
Tel. 972 76 83 55 - 616 659 357

glac
GLOBAL ALIMENTÀRIA CATALANA S.L.

Menjars del món

Mercagirona - local 23
17005 GIRONA

Tel. 972 396 931
globalcatalana@gmail.com

queviures es valoren positivament (61% i 77%, respectivament). Cal fer notar el gran servei que ha fet la botiga de la Tallada durant la pandèmia, que ha evitat molts desplaçaments als seus veïns. L'Ajuntament surt també ben valorat (74%), segurament per la tasca d'informació i atenció ciutadana que ha dut a terme: en general el veïnat s'ha sentit ben atès. La sociabilitat als pobles petits sol ser més fluïda i solidària, i per això també resulta ben valorada la comunicació amb els veïns i veïnes (74%). Ara bé, el que han valorat més els enquestats ha estat la qualitat de vida (87%): la poca densitat de població, la tranquil·litat de la vida rural i el fàcil accés a horts i espais naturals segurament que han fet més suportable el llarg confinament del nostre veïnat.

Preguntes n. 11 i 12 » En aquest difícil equilibri entre autoritat i llibertat personal, la majoria (87%) està d'acord que el confinament hagi estat obligatori, puix que, segons l'opinió comú, la "cosa" era prou seriosa. Com era d'esperar, el nostre veïnat treu bona nota de solidaritat: un 48% ha fet alguna labor d'ajuda durant el confinament, entre d'altres hem d'assenyalar l'elaboració de mascaretes durant els dies més durs de la pandèmia.

JORDI MARGARIT

agroempordà s.l.

Albert Oliveras
629 602 162

c/ Canet, s/n - 17134 LA TALLADA (Girona)
Tel. 972 78 05 73
e-mail: albert.oliveras@agroemporda.cat

La Cuvée de la Plaça

Cuvée Girona

Vins nacionals, estrangers i internacionals procedents de viticultura respectuosa

La Cuvée de la Plaça
Plaça del vi, 3 - 17001 GIRONA (Girona)
☎ 972 22 72 75 - ✉ lacuveedelaplace@cuveegirona.com

Cuvée Girona SL
c/ Major, 17 - 17134 LA TALLADA D'EMPORDÀ (Girona)
☎ 972 78 04 98 - ✉ cuveegirona@cuveegirona.com

MÚSICA

Els músics la ballaran

A causa de la COVID-19, el dia 12 de març es va decretar l'estat d'alarma, que va comportar l'aturada de totes les activitats excepte les essencials. Entre les no essencials, van caure també les festes majors i els concerts, llocs on la música en viu hi és ben present. Per a analitzar la situació des de diferents punts de vista, conversarem amb Josep Reig, president de Musicat des del 2008, que a més de músic és també l'alcalde del poble on resideix.

El que havia de ser un estiu ple de «bolos» ha passat a ser un estiu sense quasi anar a tocar. I a sobre, en el moment de demanar les ajudes, tot han estat dificultats. Com és de suposar, dins el col·lectiu de músics hi ha un estat d'angoixa i preocupació per tot plegat. Però els músics s'han sobreposat i han tingut iniciatives pensant en el seu futur. Una d'elles ha estat gravar vídeos musicals, d'aquests amb la pantalla dividida, i una altra fer manifestos, com per exemple "Cultura en Lluita" (www.culturaenlluita.cat), en el qual declaren: "Assumirem els mateixos esforços que el conjunt de la societat, però no podem assumir la nostra desaparició".

Pots explicar breument què és Musicat?

Sí. Musicat és l'associació professional de músics de Catalunya, de caràcter sindical i amb seu a Girona. A més a més, té un grup de gestió format per dues cooperatives, una societat limitada i una associació cultural, tot plegat amb la finalitat de donar cobertura legal a totes les activitats del músic professional. Ara mateix el grup també està en una situació complicada, ja que depenem directament de la gestió de la feina dels nostres associats. Això ens ha obligat a aplicar un ERTO a una bona part de la plantilla.

I entre els músics en general, també està força malament, oi?

Doncs sí, ara mateix no se sap quan es podrà tornar a treballar amb normalitat. Però mentrestant, juntament amb altres associacions de músics de Catalunya s'estan mantenint converses amb el Departament de Cultura de la Generalitat i amb l'ICEC (Institut Català de les Empreses Culturals) per aconseguir més ajudes per als músics. I també estem parlant amb les diputacions i les associacions de municipis per demanar que les actuacions no s'anul·lin, sinó que es posposin i que els pressupostos dels ajuntaments destinats a Cultura no es desviïn cap a altres partides.

Josep Reig.

Al cap d'unes setmanes d'iniciar-se la crisi, va sortir als mitjans de comunicació que hi ha músics a qui es denega la prestació d'atur que el govern va crear per als artistes perquè se'ls exigeixen requisits impossibles. Realment és així?

Sí, i bàsicament ho ha produït l'actual regulació laboral dels músics. Sabem que no és l'òptima i fa molt temps que intentem millorar-la. Molts músics, davant la incertesa de la situació, es van inscriure a les llistes de l'atur, però a una gran majoria se'ls notifica que no la podran percebre perquè no estaven en actiu i per tant no havien cotitzat a la Seguretat Social (en endavant, SS) dins dels 15 dies anteriors a la sol·licitud. I això era impossible de complir, ja que l'estat d'alarma havia suspès les actuacions musicals.

I llavors, què feu?

Doncs després de diverses reunions i presentant una sèrie d'esmenes, en el BOE del 6 de maig es publica un decret llei on s'estableixen unes noves condicions per a poder accedir a la prestació. Diu que els artistes (principalment els músics

i els actors) podran gaudir de la prestació per desocupació tenint en compte les cotitzacions de l'any passat.

Les gestions van donar fruit, no?

Sí, aquest titular va donar certes esperances, però si es llegia la lletra petita es veia que la majoria dels músics tampoc podien complir cap de les condicions. Però gràcies a les últimes reunions amb el govern central de finals de maig s'ha aconseguit que aquestes condicions no fossin tan restrictives.

I com és que costava tant complir aquestes condicions?

Bàsicament pel que ja he dit abans: per l'actual regulació laboral dels músics. A grans trets, segons el volum de feina que el músic preveu cada mes, pot triar entre cotitzar a la SS aollint-se al règim d'autònoms (quan hi ha força feina) o aollint-se al règim general en l'especialitat d'artistes (quan hi ha poca feina). Comptant que l'estat d'alarma es va produir al mes de març, hi havia una gran quantitat de músics que estaven donats de baixa a la SS, i això és el que ha generat problemes a l'hora de demanar la prestació. I en el cas dels autònoms, al ser molts d'ells de caràcter intermitent, també.

Deu n'hi do...

Sí, per això Musicat, des de fa molt temps, ha estat reclamant que es creés un cens de músics, tal com van aconseguir el sector dels toreros en el seu àmbit. Aquest cens estaria format per tots aquells músics que es dediquen professionalment a la música en viu, cosa que seria fàcil de comprovar comptant el nombre de cotitzacions realitzades al llarg de l'any, els quals gaudirien de la condició d'estar sempre donats d'alta (amb tots els avantatges que això comporta) i cotitzar cada vegada que anessin a tocar. Si ara es tingués aquest cens, no hi hauria hagut tantes dificultats a l'hora de demanar els ajuts.

I mentrestant, què ha fet Musicat durant aquest temps?

Doncs assolir el paper que no volia ningú: responsabilitzar-se dels músics laboralment. Segons la llei vigent, modificada per última vegada l'any 1985!, tot músic és treballador per compte aliè. I això, apart que fa molt temps que no es compleix, avui dia se'n podria arribar a discutir la vigència.

Ho pots aclarir?

Sí, mira, tenint en compte que els músics preparen un repertori i després l'ofereixen, cada vegada es veu més clar que els músics quan van a tocar estan prestant un servei. Per tant, la relació entre l'organitzador i els músics sembla més mercantil que laboral. I aquesta realitat la llei vigent no

l'està reflectint. Tot i això, hi ha situacions que sí que segueixen la llei, com per exemple quan el músic és contractat per tocar en la banda d'un gran artista o formar part d'una companyia d'espectacles, com ara un circ. En aquests casos, sol haver-hi una empresa que realitza tota la producció executiva de l'espectacle i és qui contracta els músics. Però el cas més freqüent és aquell en què uns quants músics formen un grup o una orquestra. Aquestes formacions normalment són un grup de treball, on cadascú es cuida d'una cosa i es prenen les decisions en grup. Però llavors, qui és l'empresari, si cap dels components vol assumir aquesta responsabilitat? Aquí és on Musicat va resoldre el problema. Les cooperatives fan la feina que no vol fer qui contracta els músics, i a la vegada l'alliberen de responsabilitats. I a més a més, ingressa diners a l'Estat per dues vies: les cotitzacions de la SS i l'IRPF de cada músic i una altra gens menyspreable: el 21% d'IVA sobre el caixet de l'actuació. Per tant, tots aquests anys de no compliment de la llei també han anat bé a l'Estat.

Com a curiositat, crec que seria interessant conèixer què tenen d'especial els artistes dins el règim general de la SS.

En el règim general, un treballador normal cotitza per hores treballades. En canvi, en l'especialitat d'artistes el treballador cotitza per dia. I fins i tot es pot associar una actuació a més d'un dia (i cotitzar cada dia, si es vol), comptant que també hi han hagut assajos. Ara mateix que s'han produït anul·lacions de contractes, moltes de les empreses que havien contractat grups o orquestres diuen que "si no han de venir a tocar que no cobrin". Però el que estan demanant els músics és que hi hagi una compensació per l'anul·lació del contracte. No estan demanant que se'ls pagui sense anar a tocar, sinó que estan demanant els diners que suposa la feina que ja han fet abans d'anar a tocar, com ara estudiar i assajar el repertori o preparar la infraestructura que portaran. Si només depens de la bona voluntat, poca cosa s'aconseguirà. Hi hauria d'haver una norma que obligués a respectar la clàusula d'anul·lació que figura en cada contracte.

Però en general, no es respecta aquesta clàusula?

A veure, ara mateix el problema no és aquest. El problema és que, en la majoria dels casos, les actuacions estaven confirmades però, com que encara faltaven molts dies i els músics som com som, els contractes encara no havien retornat signats. El que s'ha hagut d'anul·lar per força major no hi ha gaire res a fer: es resol el contracte i ja està. Però podria haver-hi una actitud de bona voluntat, ja que si hi havia unes partides reservades es podria ajornar l'actuació

per a més endavant, o pagar una compensació ara i tenir un nou contracte per l'any següent. Que tothom cedís una part. Quan diem que l'empresari, en la majoria dels casos, és un ajuntament, estem parlant de diners públics, que ja han estat aprovats per fer la despesa. I si finalment no surten dels ajuntaments, hauran d'acabar sortint d'institucions superiors en forma d'ajudes. I un altre problema afegit és que hi ha gent que està anul·lant "bolos" del mes d'agost, quan ningú ha dit que no es podrà fer festa. Que s'haurà de fer en altres condicions ja ho sabem i els músics ja entenen que s'hauran d'adaptar situació. Però què passa si el contracte encara no estava signat? Només pot prevaldre la bona voluntat de qui contracta, que si a més a més estigués ben aconsellat pel promotor artístic que porta la festa, segurament entendria millor la situació. Però aquest personatge, en general mai no va a favor dels músics.

I per altra banda, tradicionalment els grups i orquestres no volen forçar gaire la situació per por que aquell poble no els contracti mai més.

Sí. Però aquesta vegada pel que fa a orquestres s'han posat totes d'acord a no rebaixar res i a fer valdre els seus drets.

A veure si els dona resultat, doncs...

I sobre això, hi ha una altra cosa que fa molt temps que se'n parla però que mai s'ha aconseguit arribat a cap acord, i és cobrar una paga i senyal.

Però això ja és una pràctica habitual en moltes activitats.

Sí, però en aquesta activitat costa molt convèncer els músics. Si ara mateix ja fos una pràctica habitual, tots aquests contractes que tan alegrement es volen anul·lar potser s'ho pensarien dues vegades, ja que els músics tindrien una posició de més força.

Clar!

I ara que van maldades és quan apareixen les nostres febleses. O sigui que si amb tota aquesta situació no canvien algunes coses, no haurem après res! Només aguantaran aquells grups que es mantinguin forts davant les adversitats. Hi haurà una selecció natural, que tampoc és una cosa dolenta, que farà que només treballi qui realment s'ho mereix. És dur dir-ho així, però és el que hi ha.

Doncs desitjo que tot plegat vagi a millor d'una vegada per totes. I ja per anar acabant, vols afegir alguna cosa?

Jo diria que seria molt important considerar que els artistes també són treballadors. Per als ajuntaments, fer moure

l'economia no hauria de ser només fer obra pública. Contractar músics també és fer moure la economia, ja que al voltant d'aquests també hi ha els muntadors, xofers i tècnics. I a més a més, el fer festa, a més a més de socialitzar la gent, també beneficia els establiments del poble.

I una reflexió final: algú s'imagina que durant el confinament no hi hagués hagut la cultura, que és el primer que s'han carregat; que no hi hagués hagut llibres, pel·lícules i concerts a la xarxa, gent tocant als balcons... que no hi hagués hagut res de tot això? Hauria estat insuportable! Gràcies a la cultura, la gent ha pogut passar molt millor el confinament. I qui digui que això no és cultura sinó entreteniment, per a mi està equivocada. És una altra forma de cultura. O és que la cultura no pot ser entretinguda?. I ara, quan anem deixant enrere la part sanitària de la crisi, vindrà la crisi social i econòmica i la gent haurà de tenir algun tipus d'estímul per poder sortir de tot això, i crec que la cultura hi té molt a dir.

I a més a més, aquest interès per la cultura encara hauria de justificar més la seva defensa per part dels governs.

I encara voldria afegir una última cosa molt important, que és la manera com cada territori fa i consumeix cultura per fer front al confinament imposat. En cada lloc és diferent, i això significa que la cultura és signe d'identitat. Seria un gran error que ens oblidéssim de la cultura ara que es diu que volem fer un país nou. Ara mateix, països com Alemanya han declarat la cultura un bé de primera necessitat. I això no és només una cosa simbòlica, sinó que fa que els impostos que la graven baixin o desapareguin, posant-la a l'abast de molta més gent.

Gràcies, Josep! Desitjo que tot vagi canviant a millor!

ULTANO GÓMEZ PONSETÍ

A casa

Les dones del Sinofós han viscut la pandèmia a casa. La colla no s'ha pogut reunir com d'hàbitud a La Caseta i han mantingut el contacte per telèfon. Han tingut deures per exercitar la memòria. N'hem recollit algunes impressions.

Amb la senzillesa que els caracteritza, la gent gran expliquen clarament la situació de confinament. En poques paraules expressen la conformitat amb què viuen la situació. "Són coses que passen i no hi podem fer res, tan sols quedar-nos a casa i cuidar-nos".

"Sí, a casa, no podíem pas sortir! De fet ja hi estic bé a casa, sempre hi ha coses per fer en una casa. A estones, mirar la televisió també distreu, i saps el que passa, però aquests dies sempre parlen del mateix i fa por. Ai, quines coses, no ho havíem pas vist mai, una cosa així, i tants morts! Mira, sort que som a casa i hi estem bé!" (Lola)

Cadascú té les seves distraccions per poder passar millor el dia, però tot i així escapar-se de la preocupació que es viu globalment és impossible. La informació arriba per tots els mitjans de comunicació i les persones grans, aquesta vegada, han estat grans protagonistes. És molt fàcil posar-se a

La Rosa.

la pell de les persones que pateixen si són de la teva edat, i això ha fet que des de casa, també ho visquin i s'angoixin.

Patir pels altres

"Anar fent, dies més bé que altres. Jo escolto sempre la ràdio i aquests dies només parlaven d'això (COVID-19) i em posava nerviosa, em va pujar la pressió i com que no podia sortir a fer un volt..."

Em fa patir totes les persones que ho han agafat i es moren i aquest jovent que ha quedat sense feina i que no sé si en tornaran a tenir.

No em puc queixar de res, estic bé i em sento molt acompanyada per la meva família.

També, em distrec fent els deures que em posa la Fina cada dimecres perquè m'agraden els exercicis de números, ja que fan pensar i mentre faig això no penso en altres coses. En canvi, fer redaccions no m'agrada. Ara ja puc sortir cada dia a fer un volt i això va molt bé." (Rosa)

La Lola.

L'acompanyament a les persones en situacions difícils és un deure que tenim com a societat i en aquest cas les persones grans han necessitat més que ningú una atenció especial

La Lídia.

tant del seu estat físic com emocional. Podem estar contents que al nostre poble aquest col·lectiu estigui ben atès. La tradició d'estimar i mimar els nostres avis i àvies està ben arrelada i totes les famílies en tenen cura. També des de l'àrea social de l'Ajuntament se'ls dona suport i atenció. La Fina fa el seguiment de totes elles mitjançant trucades per telèfon, d'aquesta manera pot parlar-hi i animar-les a seguir el taller de memòria des de casa.

"Normalment surto molt poc de casa i aquests dies menys, però mirem de distreure'ns amb el que podem.

Faig la feina de la casa, el menjar i remeno calaixos per veure què hi ha i arreglo racons que fa temps no he fet. La meva neta, que és metgessa, em truca cada dia quan surt de treballar i m'explica com està la situació i em diu que té moltes ganes de veure'ns. Espero que a final de juny pugui venir. Els altres els veig encara que sigui de lluny. Trobo a faltar que vinguin a dinar tots junts. No ens hem sentit sols, la nostra filla ha vingut cada dia. M'agrada que la Fina ens truqui i ens preguntí com estem i riem una estona." (Teresa)

La Montse.

La Carme.

Els tallers

“Els tallers d'estimulació cognitiva, o tal com els diem, “tallers de memòria”, han de tenir un temps curt d'execució però de llarga durada, perquè tenen una setmana per fer-los. Es pretén que puguin rumiar els exercicis cada dia i durant tota la setmana. (no són ni massa fàcils ni massa difícils, tothom s'ho pot fer a la seva mida seguint, o no, les meves pautes). Són exercicis per estimular les seves funcions cognitives (memòria a curt i llarg termini, la neuroplasticitat, l'expressió verbal, percepció visual, raonament, la reminiscència...). En la sessió telefònica es procura combinar els exercicis i donar les instruccions clares i entenedores per a tothom.” (Fina)

La Paquita.

“S'ha fet carregós. Vaig estar molt constipada i no em trobava gaire bé, però amb l'ajuda de la filla i nosaltres dos hem anat passant.

Feia la feina de la casa perquè la noia que ens ajuda normalment no venia, ara, ja ha començat i va millor.

Per passar l'estona faig sudokus i llegeixo, que m'agrada molt; cuido les flors del terrat i al vespre juguem a dòmino.

Gràcies al mòbil podem fer videotrucades amb les filles i així estem connectats i no es fa tan pesada la separació.” (Remei)

“Gairebé tothom hi va voler participar, de les 12 persones que fem el Sinofós ho fan 10 persones, les altres 2 es van excusar per motius de salut o de feina. De les 10 persones que treballaven, 7 fan el 100% i de vegades fins i tot el 200%, perquè fan més feina de la que jo els hi presento.

La Maria i en Jaume.

Com funciona?

Un cop per setmana els truco i després de saber com es troben, explico les instruccions per fer els exercicis, que elles apunten en una llibreta. Al cap d'uns dies, si elles no m'han trucat per aclarir algun dubte, les torno a trucar perquè em diguin el resultat dels exercicis i explico els deures per a la setmana següent.

A part de les dones del Sinofós, també, faig trucades a les persones grans del poble que poden necessitar més atenció. Sortosament tothom està ben atès.” (Fina)

Compilació: ROSER BAGUÉ PARETAS

HISTÒRIA

L'actual pandèmia des d'una perspectiva històrica

La COVID-19 ha fet reaparèixer pors en molts de nosaltres que semblaven oblidades en la nit dels temps. Aquest article vol intentar ajudar a superar aquestes pors atàviques, contextualitzant l'actual pandèmia de coronavirus amb altres mortalitats catastròfiques succeïdes al llarg de la Història.

No establirem una relació detallada de totes i cadascunes de les epidèmies esdevingudes al llarg de la Història des de temps remots, sinó que intentarem centrar la nostra exposició en alguns episodis de mortalitat severa succeïts en el nostre territori i en tres aspectes bàsics a l'hora d'establir una comparació amb la crisi sanitària actual: el de les xifres de defuncions, el de les mesures per prevenir els contagis i, finalment, el dels avenços mèdics i sanitaris per combatre les malalties. Tal com exposarem a continuació, en aquests capítols de la Història trobarem diferències remarcables respecte la pandèmia actual, especialment relacionades amb els avenços científics, però sorprendrà al lector observar que determinades actituds humanes es repeteixen o com algunes mesures preses fa uns mesos no disten tant de les que es prenen fa uns segles.

El problema de les xifres

A l'hora de comparar la letalitat dels patògens en epidèmies, les fonts sempre representen el principal obstacle. És probable que abans de l'Edat Mitjana es donessin grans pandèmies, com la del temps de l'emperador Justinià (segles VI i VII), comparables a la de la gran pesta negra del segle XIV, però són difícils de quantificar ja que es basen habitualment en informacions qualitatives, és a dir, en cròniques o relats d'alguns contemporanis que van viure l'epidèmia en primera persona. El problema de les fonts, a més, s'agreuja depenent de l'àrea geogràfica. Amb tota probabilitat l'arribada dels espanyols a Amèrica va desencadenar un dels desastres demogràfics més importants de la Història, que va implicar la desaparició de milions d'indígenes (ja veieu el grau de concreció), a causa de la combinació de diferents malalties endèmiques europees, com la verola i el xarampió, sumat als efectes psicològics de la conquesta espanyola, tal com explicava Bartolomé de las Casas en les seves cròniques, o les conseqüències del

treball forçós. La inexistència de censos de població en els antics imperis precolombins, doncs, fa molt difícil conèixer el nombre real de morts que provocaren les malalties d'origen europeu al Nou Món.

Probablement els historiadors comencen a obtenir dades més "fiables" sobre les conseqüències demogràfiques de les pandèmies en època medieval gràcies a l'elaboració de registres parroquials (com en el cas dels llibres d'òbits), de manera sistemàtica a partir del concili de Trento, o registres fiscals, com ara fogatges, talles i altres tipus de tributs directes. Així, hem pogut saber que la pesta negra de 1346-47 va ser, sens dubte, una de les pandèmies més mortíferes, si no la més mortífera, que ha viscut Europa. Cal dir que fins aleshores hi havia hagut epidèmies endèmiques que minaven periòdicament la població, provocades per la disenteria, la grip, el xarampió o la lepra, la més temuda. Tanmateix, la pesta procedent d'Àsia, que desembarcà en els ports italians a través de puces de les rates, va ser molt més devastadora que aquelles malalties pels mateixos motius que hem apuntat anteriorment en el cas del descobriment d'Amèrica: el bacteri (científicament anomenat *Yersinia pestis*) va poder actuar sobre una població sense cap mena de defensa per combatre'l. Les xifres que va deixar la pesta bubònica van ser aterridores, ja que la població europea podria haver-se reduït a la meitat, passant de 80 a 30 milions entre 1347 i 1353.

Les xifres que va deixar
la pesta bubònica van ser
aterridores, ja que la població
europea podria haver-se reduït
a la meitat, passant de 80 a 30
milions entre 1347 i 1353

A la península ibèrica la reducció de la població giraria entorn d'un 60 o 65%, passant de 6 milions d'habitants a 2 o 2,5 milions, i a Catalunya la pèrdua se situaria a l'entorn del 50 o 70% de la població. L'art i la literatura van quedar profundament marcats per aquest episodi de mort i desesperació, però també de mesquinesa, depravació, delinqüència, paranoia (la persecució contra els jueus a Catalunya en va ser un clar exemple) o superstició. En les primeres pàgines del *Decameró* de Giovanni Boccaccio, ambientat en un convent florentí on els protagonistes es refugien de la pesta, es descriu magistralment el caos que generava la malaltia quan arribava a una ciutat. A casa nostra la profunda empremta que deixà la "mort negra" ha perdurat en la memòria col·lectiva de tots nosaltres a través de la Dansa de la Mort de Verges.

La Dansa de la Mort de Verges. La pandèmia del coronavirus ha fet suspendre per primer cop des de la Guerra Civil la Dansa de Mort de Verges. L'origen d'aquesta tradició es remunta a l'Edat Mitjana i recorda la petitesa de l'ésser humà davant les malalties i les pandèmies.

AJUNTAMENT DE GIRONA. CRDI (FONS EL PUNT AVUI – ALBERT SALAMÉ).

Amb el pas del temps la pesta bubònica o negra (pel color de les bubes que generava la malaltia) va convertir-se en una malaltia endèmica, que anava repetint-se al cap d'uns anys amb més o menys virulència. Els diferents rebrots de la malaltia des del segle XIV van ser un llast important per al creixement de la població catalana fins pràcticament el segle XVIII. Era un mecanisme malthusià que, combinat amb la guerra i la fam, mantenia la població a ratlla, impeding que superés, aproximadament, el mig milió d'habitants a Catalunya. La demografia a l'Alta Edat Moderna, doncs, va estar marcada profundament per la mort i va fer perdre posicions a la Corona d'Aragó en el terreny econòmic i demogràfic respecte de la Corona castellana.

Pel que fa a les dentegades contra la població catalana provocades per la pesta durant els segles XVI i XVII, la més sagnant, sens dubte, va ser la de 1650. Segons les dades

aportades per Jordi Nadal Oller, l'epidèmia s'endugué entre un 15% i un 20% del potencial humà de Catalunya. Diferents estudis centrats a l'Empordà exposen que aquí es va propagar més ràpidament, perquè l'alimentació era especialment pobra a causa de la incidència de la guerra dels Segadors, i que va matar al voltant de la meitat dels atacats per la malaltia.

Per acabar aquest apartat sobre les xifres seria bo dir que malgrat que la taxa de mortalitat de la COVID-19 és 10 vegades superior a la de la grip comuna, segons afirma l'Organització Mundial de la Salut (OMS), les xifres de mortalitat actuals no es poden comparar amb els dels episodis de pesta que acabem d'exposar. Tot i que estem davant d'un fenomen global, cosa que pot generar que les xifres absolutes puguin seguir augmentant considerablement al llarg dels pròxims mesos o anys, especialment quan el virus arribi als països del Tercer Món, i que l'episodi tot just acaba de començar, el nombre de morts no està a la mateixa alçada (a data de 30 de maig havien mort unes 364.000 persones a tot el món). Podem pensar que això es deu als avenços mèdics i a la millora de la higiene, però si comparem la virulència d'aquest virus amb la darrera gran pandèmia del segle XX, protagonitzada per la grip espanyola, quan els avenços en aquest terreny ja eren notables, la COVID-19 no sembla un virus tan letal. La grip espanyola (l'adjectiu no es deu al seu origen geogràfic, sinó al fet que Espanya va ser l'únic país que va parlar obertament de l'epidèmia en els seus mitjans de comunicació per la neutralitat que va adoptar durant la Primera Guerra Mundial) s'estima que va infectar 500 milions de persones, un terç de la població mundial, i que va matar entre 1917 i 1918 50 milions d'individus; més víctimes, doncs, que la Primera Guerra Mundial (entre 10 i 30 milions de civils i militars). A diferència de la COVID-19, les taxes de mortalitat més altes de la grip espanyola es van registrar en la franja d'edat dels 20 als 40 anys i no en la d'edat més avançada, com en l'actualitat. Una dada, per tant, que evidencia que

no tots els patògens actuen de la mateixa manera ni tenen la mateixa incidència segons l'edat, el gènere o l'estat físic de la persona (una alimentació saludable és un factor determinant; per aquesta raó la grip espanyola va tenir tanta incidència a Europa, que estava vivint una de les pitjors guerres de la seva història).

Mesures per prevenir el contagi i avenços científics

La Comissió del Morbo (pesta) de Girona exposa en el seu llibre d'actes que durant la pesta de 1631, procedent del Rosselló i la Cerdanya, es van tapiar totes les entrades de la ciutat per evitar l'entrada de forasters procedents de zones contagiades (aquestes mesures us recorden alguna cosa?). Les descripcions sobre les accions adoptades pel Consell General a fi de prevenir la pesta són tragicòmiques. Per exemple, els jurats o còsols quan rebien una carta d'una zona contagiada la passaven (lleugerament) pel foc per tal de desinfectar-la o bé podien perfumar amb herbes els carrers, seguint el consell d'algun famós remeier francès, tal com va succeir durant la pesta de 1650.

Ara bé, una de les cròniques més interessants sobre una epidèmia ens la proporciona Jeroni de Real, que va descriure la terrible pesta de 1650 a Girona. De les informacions interessantíssimes que aporta el que va ser jurat en cap de la ciutat de Girona, hi ha el de les actuacions polítiques (que recorden molt les d'ara) durant l'epidèmia.

Pesta de 1631. Aquest mapa, que representa les poblacions del Rosselló i la Cerdanya afectades per la pesta de 1631, és dels pocs testimonis gràfics de l'AMGi sobre epidèmies. Segons la documentació de la Comissió del Morbo d'aquell any, que dictava les mesures per prevenir el contagi, la pesta procedia del regne de França, en concret de Besiers.

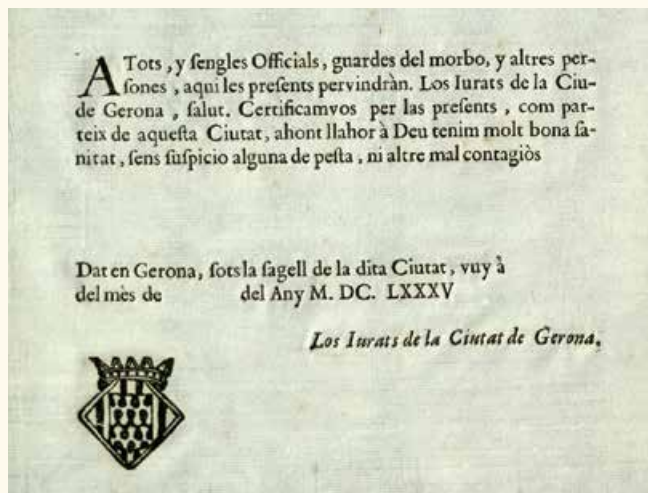
AJUNTAMENT DE GIRONA. ARXIU MUNICIPAL DE GIRONA

Les descripcions sobre les accions adoptades pel Consell General a fi de prevenir la pesta són tragicòmiques

Per exemple, els jurats van ocultar tant com van poder el greu brot de pesta existent al municipi, perquè temien les conseqüències econòmiques que podia ocasionar un bloqueig comercial si es declarava Girona ciutat empestada (ja que les mercaderies no podien circular pel territori, perquè les autoritats consideraven que estaven "corrompudes"). Metges honorables, que des del primer cas de pesta van dir que, efectivament, era pesta, i metges subornats pels jurats per dir el contrari, també van jugar un paper destacat en aquesta història. Finalment, quan el problema era tan gros i la pestilència recorria tots els carrers de la ciutat sense tenir aturador, les principals famílies de la ciutat, que alhora dominaven el govern consistorial, van refugiar-se en les seves propietats rurals (imaginem que propagant la pesta a pobles que fins aleshores se n'havien mantingut al marge), abandonant a la seva sort el Consell General de la ciutat. I aquesta és la segona lliçó que ens dona la crònica de Jeroni de Real; el lema "Omnia Mors Aequat" ('la mort tot ho iguala') de la pesta negra del XIV no és cert del tot, ja que la mort va tenir una especial incidència sobre les classes populars, que a diferència de la noblesa o la burgesia, no tenien on fugir quan la pesta es va estendre.

Abans i ara, doncs, la mort no afecta a tots per igual o, si no, comteu els morts que està provocant el coronavirus en països rics i pobres d'Europa.

Catalunya, entre 1717 i 1789, gairebé va doblar la població. Aquest *take off* demogràfic va ser fruit del creixement econòmic (de la indústria, l'agricultura, el comerç...) d'aquest període, del prolongat període de pau que es va viure en aquest segle curt, especialment si el comparem amb l'anterior segle, i de la reducció de la mortalitat catastròfica. En aquest darrer factor va influir-hi, sens dubte, el control sanitari de la població exercit per l'Estat per tal de contrarestar les malalties (Daniel Dafoe al *Diari de l'any de la pesta* explica que aquestes tècniques ja s'aplicaven amb certa eficàcia a Londres a principi del segle XVII). Per exemple, durant la Gran Pesta de

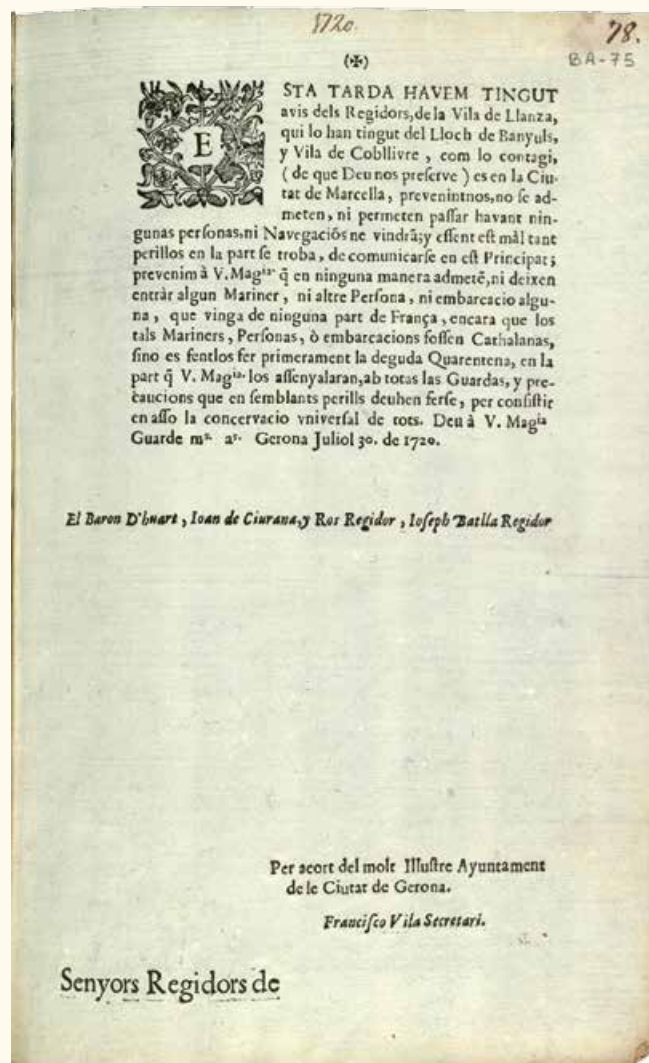
El certificat d'autoresponsabilitat aparegut durant l'actual pandèmia de coronavirus i confinament persegueix el mateix objectiu que els certificats sanitaris expedits a Girona durant els períodes de pesta: la mobilitat. Aquests dos formularis de 1685, que acrediten que a la ciutat no hi ha contagi, són un bon exemple d'això.

AJUNTAMENT DE GIRONA. ARXIU MUNICIPAL DE GIRONA. SÈRIE BANS I EDICTES (BA 24)

Marsella de 1799, que va afectar durament l'Empordà, es va prohibir l'entrada de persones i embarcacions procedents de França a causa de la pesta que assotava la regió, i que es va cobrar entre 90.000 i 120.000 víctimes a la Provença sobre una població de 400.000 habitants.

Així mateix, també comencem a trobar petits detalls, com la presència de més coberts (forquilles, culleres, plats...) en els testaments *post mortem* del segle XVIII, que ens indiquen una millora de la higiene. Alhora, es comença a popularitzar el consum de cafè o te, que implicava bullir l'aigua abans de consumir-la, fet que de rebot ajudava a controlar determinades malalties associades a la potabilitat de l'aigua, encara que tots sabem que hi havia altres maneres més segures (com el vi) de fer passar la set oceànica que generava el consum habitual de salaons.

El corrent higienista del segle XIX, tot i que moltes vegades va errar en el diagnòstic (les solucions a les epidèmies de còlera de la ciutat de Barcelona en són un bon exemple), va comportar un pas endavant en la història de la prevenció de malalties. Va posar sobre la taula la importància de millorar la salut de les ciutats mitjançant la instal·lació d'aigua corrent, clavegueram i, en una segona fase, millorant la sanitat en escorxadors, cementiris i serveis públics que tradicionalment havien estat focus de contagi de malalties. Paral·lelament, o dins d'aquest corrent renovador, van arribar els primers descobriments científics importants. Amb Robert Koch i Louis Pasteur es va inaugurar una nova era sobre les epidèmies, descobrint la "vertadera raó" de les

Ban que prohibia l'entrada de persones i embarcacions procedents de França a causa de la pesta a Marsella, cosa que ens recorda que en el passat les quarantenes o el tancament de fronteres també s'utilitzaven per combatre epidèmies.

AJUNTAMENT DE GIRONA. ARXIU MUNICIPAL DE GIRONA. SÈRIE BANS I EDICTES EDICTES (REG. BA-75, ANY 1720)

malalties amb l'associació entre malalties i microorganismes, i no atribuint-les a l'emanació de les substàncies en descomposició, tal com s'havia cregut tradicionalment. També es va començar a analitzar bacteriològicament l'aigua, a utilitzar clor per desinfectar i, en definitiva, a controlar de manera més científica els brots de còlera, que periòdicament atacaven la població.

La COVID-19 des d'un punt de vista històric ha matat "poca" gent (tot i que sempre s'hagi de lamentar la mort d'una persona)

Louis Pasteur va descobrir la vacuna contra la ràbia el 1885. En aquest exemplar de La Nueva Lucha podem llegir com la gent anava a París a vacunar-se de la malaltia el 1887. Poc després, el 1889, l'alcalde Emili Grahit Papell engegava una campanya de vacunació per combatre aquesta malaltia a Girona. AJUNTAMENT DE GIRONA. ARXIU MUNICIPAL DE GIRONA. LA NUEVA LUCHA (15/3/1887)

A tall de conclusió

Les principals diferències entre l'actual pandèmia i altres pandèmies del passat es basen fonamentalment en dos punts: d'una banda, en les mesures sanitàries i, de l'altra, en l'existència d'internet i les xarxes socials (i aquesta és una novetat sobre la qual els llibres d'història hauran de parlar en el futur). La globalització actual, que ha comportat un contagi molt ràpid del virus, contràriament al que podríem pensar, no és una novetat. Malgrat no arribar a l'extrem d'avui en dia, gràcies al comerç o les conquestes durant l'Edat Mitjana o Moderna, la propagació de malalties en el passat també era ràpida i abastava àrees geogràfiques molt àmplies. Des d'un punt de vista biològic, la història del coronavirus és la de molts altres patògens: quan arriben a poblacions que no tenen anticossos, els efectes són catastròfics, però una vegada s'hostatgen entre la població, es converteixen en malalties endèmiques i el seu potencial per matar disminueix. Llavors la capacitat de les societats per trobar una vacuna o els avenços en higiene i prevenció del contagi són claus per controlar els rebrots, com en l'actualitat, o fins i tot erradicar la malaltia.

Juntament amb aquests darrers factors, la riquesa dels estats i els recursos per combatre les epidèmies són importants.

Abans i ara aquests elements determinaven la quantitat de morts. Els grups socials més desafavorits o els països menys desenvolupats sempre són i han estat els més castigats per les epidèmies, sense oblidar polítiques temeràries a favor dels interessos econòmics que també intervien i intervenen en l'increment del nombre de morts (líders com Donald Trump, Boris Johnson o Enrique Bolsonaro en poden ser un bon exemple).

El missatge esperançador, d'altra banda, procedeix de la taxa de letalitat de l'actual pandèmia (al voltant de l'1%). Els experts diuen que aquest indicador és inversament proporcional a la capacitat de contagi del patogen. La COVID-19, doncs, des d'un punt de vista històric ha matat "poca" gent (tot i que sempre s'hagi de lamentar la mort d'una persona). Ara bé, la xifra real o la més aproximada, a jutjar per les polèmiques suscidades per les dades sobre morts procedents de la Xina o els sistemes de recompte de morts a Espanya, l'hauran de proporcionar els demògrafs o historiadors quan comparin les taxes de mortalitat de les sèries de 2019, o altres mitjanes d'anys anteriors, amb les taxes de 2020. També és cert que el sistema sanitari actual ha estat un element determinant per reduir la mortalitat del virus. Per aquest motiu els esforços dels estats han estat encaminats, predominantment, a evitar un col·lapse del sistema de salut pública. La desescalada del confinament actual es basa, precisament, en aquest principi.

No obstant això, els efectes econòmics i socials del coronavirus poden arribar a ser pitjors que la mateixa malaltia si hi ha una mala gestió o manca de solidaritat entre els estats. Els estats i entitats supraestats com la UE han d'aprendre la lliçó de crisis anteriors i ajudar el teixit social i econòmic injectant més liquiditat a l'economia. Les característiques d'aquest virus, molt més contagiós que altres virus com l'Ebola, encara que menys mortífer, poden representars un desastre majúscul per a l'economia si no es troba aviat una vacuna o algun altre remei per mitigar la virulència del virus sobre sectors de població vulnerables. El model econòmic actual, difícilment adaptable al distanciament físic i altres EPI recomanats, s'intentarà canviar apostant pel teletreball, la reducció de la mobilitat, etc. Si es dona un canvi de paradigma en aquest sentit dins el món del treball, ara es podrà combatre altres amenaces latents molt més destructives que el coronavirus, com el canvi climàtic. Per tant, cal aprofitar l'actual crisi per enfortir altres aspectes del món laboral. Començar pel teletreball, però el de veritat, no el que estem fent ara, pot ser una bona manera.

SEBASTIÀ VILLALÓN
Historiador i tècnic de l'Arxiu Municipal de Girona

EDUCACIÓ

Professorat enxarxat

Una vida que cadascú gestionava com si fos seva i ara resulta que està a mans d'uns gestors que ens fan ballar al so d'un virus. Ningú s'escapa d'aquest ball, uns amb pota ranca i d'altres amb saltirons rodem al mig de la pista, però la capacitat d'adaptació dels humans ens permet poder seguir endavant.

Els i les mestres i tot el professorat en general són un col·lectiu que la capacitat d'adaptació la tenen sobradament desenvolupada i són capaços de fer la seva tasca amb habilitat des de casa gràcies a les noves tecnologies. "Un maldecap: poder disposar d'una bona connectivitat per poder fer les videoconferències. Un problema de pobles petits com el nostre." (Mia)

Tot el professorat ha esdevingut un puntal per poder continuar amb la tasca educativa dels infants i joves durant tot el temps de confinament.

"L'escola és tancada, però l'educació continua oberta." (Montse)

Volem saber com ho fan.

Tretze professionals de l'educació del nostre municipi han dedicat part del seu temps a explicar-nos en què consisteix la seva tasca i com ho estant vivint.

Un comiat inesperat i un inici incert

"El comiat amb la mainada, precipitat per l'arribada de la COVID-19, va ser una experiència molt trista com a mestra." (Montse) "A partir de la mateixa tarda del 13 de març començaren les incògnites: quan durarà el tancament? Mentre duri el tancament els alumnes hauran de treballar? Si no treballen, com es recuperaran aquestes setma-

Classe de biologia des del despatx.

nes? Els professors estem de vacances? Haurem de posar feina als alumnes? Si posem feina des de casa, quins alumnes la podran fer?" (Albert)

"Els primers dies es van viure amb molta preocupació del que podia representar la situació de confinament." (Núria)

"L'objectiu dels tutors, mestres, és posar-nos en contacte amb els alumnes, transmetre la idea que hi som, que ens preocupem, que són importants i que poden comptar amb nosaltres." (Montse)

Ens preparem la tasca des del confinament

"Passada la Setmana Santa, ja va ser l'escola que va fer un horari de classes per a tothom i ho va comunicar al pro-

fessorat, alumnes i famílies. L'assistència a classe és obligatòria des d'aquell moment." (Miriám)

"A la meua tutoria, de 24 alumnes, n'hi havia 5 sense ordinador, i un sense connexió a Internet." (Carla)

"M'he trobat amb alumnes que no tenen ordinador ni connexió ni les condicions idònies i necessàries per a realitzar les tasques que preparem els docents." (Júlia)

"El centre es preocupa per fer arribar els ordinadors als alumnes que no en tenen i l'Ajuntament facilita la connexió a internet." (Júlia)

"Molts moments d'incertesa, d'ignorància, d'angoixa pel que podia passar, per la falta de material i destresa amb la tecnologia." (Miriám)

“Comencem a familiaritzar-nos amb el Google Meet, el Zoom, el Moodle, el Classroom, el Drive i totes les aplicacions possibles per mantenir el contacte amb els alumnes i assortir-los de les feines més variades.” (Albert)

Comença la feina

“La meva tasca com a docent continua regularitzada i dirigida per uns horaris laborals estrictes, la direcció del centre ens ha organitzat l’horari de classes i reunions online, de manera que cada professor ha de complir amb les obligacions telemàtiques. Fem una hora setmanal de classe amb cada grup d’alumnes, jo tinc 5 grups.” (Lina)

“L’escola s’ha adaptat a la situació i cada setmana les famílies reben de l’escola unes tasques a fer. S’intenta que siguin globalitzadores, significatives i engrescadores.” (Montse)

“A l’ESO tenim els llibres digitals i els programes ONMAT per a matemàtiques i SCIENCE-BITS per a biologia i física i química. En aquesta situació, això representa un avantatge pel fet que l’alumnat ja està avesat a treballar de manera autònoma i la comunicació amb el professorat és fàcil mitjançant aquestes plataformes.” (Rafael)

“Per al professorat comporta molta feina de programació, preparació i revisió de les tasques a fer per part de tot l’alumnat.” (Rafael)

“Treballem amb una pissarra que projectem mitjançant l’Ipad perquè la pugui veure tot l’alumnat convocat a la videoconferència. D’aquesta manera fem la classe al ritme i dinàmica que fèiem a l’aula. Podem preguntar, ells poden intervenir, i podem modificar estratègies si veiem que no ho entenen.” (Maria P.)

“Les tutories online han estat de gran ajuda, poder-los compartir amb l’alumnat fa que la separació no sigui tan feixuga.” (Cecília)

“Preparo molt material didàctic i incorpore informacions procedents d’articles, notícies o webs educatives a fi que els serveixin de punt de partida per a la resolució de les tasques.” (Cecília)

“Així hem anat avançant, cadascun en el seu paper i en la seva direcció, cap a allò que encara ningú ens ha explicat què vol dir però que s’entesten a fer-nos acceptar, la nova normalitat.” (Albert)

“Faig classe online a través de la plataforma Google Meet, i el Classroom va molt bé per penjar-hi els exercicis, per posar-hi data límit d’entrega i per poder-los corregir i retornar-los amb els comentaris que calen.” (Mia)

“Des de l’escola bressol, dos cops a la setmana els pengem un vídeo amb cançons, contes o activitats perquè puguin fer-les a casa amb les famílies, i cada 15 dies fem un vídeo personal per a cada infant. Després, depenent de cada família, o et fan una videotrucada o et passen un gravació de la reacció de l’infant quan veu el vídeo o com juga a casa.” (Maria C.)

“Els alumnes en cap cas poden suspendre el 3r trimestre, de manera que hem de trobar activitats d’aprenentatge perquè continuïn motivats i amb ganes de seguir aprenent.” (Carla)

“El programa Zoom em permet compartir la pantalla, veure tot l’alumnat amb una graella i apreciar les reaccions que tenen.” (Cecília)

“Els professors treballem cada dia, cap de setmana inclòs, ja que les tasques per corregir s’acumulen.” (Carla)

El teletreball és una realitat per al professorat.

Virtualment hem creat una finestra al món de l'escola, un pedaç a la nova situació, creant activitats significatives i properes a la mainada, fent feedbacks amb les famílies, oferint la nostra ajuda amb el que puguin necessitar i donant recursos propis i personalitzats a cada necessitat." (Ester)

Mancances de la classe online

"La principal mancança del teletreball és la manca de constància en la comunicació visual amb l'alumnat mentre fem la classe." (Maria P.)

"Després d'unes setmanes de confinament, hem vist com mentre alguns joves ja han agafat el ritme d'estudi diari i van seguint el curs des de casa, d'altres no són capaços de realitzar les tasques." (Júlia)

"Els ordinadors no somriuen, no abraçen, no retornen l'escalf de les relacions humanes. Com costa transmetre emoció per la matèria o el tema que toca aquella setmana si no pots percebre l'auditori. Som com actors en teatres buits." (Lina)

"Penso que treballar així serveix per sortir del pas. Crec més que mai que totes aquestes eines telemàtiques són un complement molt útil, però que difícilment poden substituir la classe presencial i la tasca a l'aula del professorat." (Rafael)

Ens preocupem per l'estat emocional dels alumnes

"És imprescindible la comunicació amb els alumnes per detectar tot tipus de mancances emocionals o dificultats per fer la feina. Ara més que mai, als professors ens toca animar-los i donar-los tot el suport que necessiten perquè no

caiguin en la desmotivació i abandonament del curs." (Júlia)

"Com a tutora em preocupa el seu estat d'ànim, i que recuperin les assignatures pendents. Els insisteixo molt que prioritzin les tasques d'aquestes matèries. A més, de les trucades que fem a casa, moltes més que en un curs escolar normal, primerament pregunto pels ànims i després ja entrem més en la feina del fill/a." (Carla)

"La prioritat en la meua tasca és treballar per atendre aquells infants i joves més vulnerables, poder oferir pautes i orientacions als docents per poder acompanyar i orientar les famílies que els manquen estratègies per donar suport en l'aprenentatge i per l'acompanyament emocional dels seus fills." (Núria)

Bones sorpreses

"Pensàvem que hi hauria molta absència i hem quedat sorpresos perquè es connecten tots, si algú falta normalment és per causa justificada, en aquest sentit la sorpresa va ser molt positiva." (Miriam)

"Hem après diferents maneres d'ensenyar, interactuar, utilitzar noves tecnologies que ja teníem a l'abast però no les aprofitàvem i encara estàvem ancorats en mètodes que no van d'acord amb la manera de fer dels joves. Ara els podem aplicar i combinar més en les classes presencials." (Miriam)

"Moltes vegades veiem els joves que estan junts i que cadascú mira el seu mòbil, però estan junts. Volen veure's i abraçar-se. Volen venir a l'escola." (Mia)

"La implicació de les famílies en les activitats que hem presentat i la resposta positiva que han tingut en aquests dies." (Maria C.)

"Els infants mostren molta alegria cada vegada que t'escolten i et veuen mitjançant la videoconferència." (Maria C.)

"Alumnes que viuen l'escola amb molt d'estrès i amb conflicte permanent, estan ara més tranquils, casa seva és el seu espai de seguretat, la seva zona de confort." (Núria)

"Els alumnes són molt més madurs del que esperava, i tinc la certesa que

De cara a la pantalla.

la pandèmia els està fent ser molt més conscients de com funciona el sistema. Penso que és obvi que tot plegat tindrà conseqüències en les metodologies i eines d'aprenentatge." (Cecília)

"Ens ha provocat un canvi de valors: valoràvem massa la imatge i l'estètica, les relacions socials, el sortir a bars i restaurants. Ara, apreciem més el menjar de casa, les feines domèstiques, la convivència amb la família, l'enyor dels avis i resta de família la qual no podem abraçar." (Lina)

"En el cas de l'escola bressol, els infants han gaudit i aprofitat el curs d'una manera diferent i molt profitosa, ja que la gran majoria de les famílies estan poca estona observant i gaudint del dia a dia dels seus fills." (Maria C.)

"Família, escola i mainada aprenem d'aquest món virtual que ens manté connectats a una realitat que fins ara ens era molt llunyana." (Ester)

Compaginar la feina amb l'atenció dels fills

"Compaginar la feina i l'atenció als fills resulta força difícil. Ells també demanen atenció i necessiten ajuda. Costa acostumar-se a les interrupcions però amb paciència es pot superar." (Mia)

"Sense adonar-nos-en, la llar ha esdevingut l'escenari únic de l'educació. Mares i pares són els actors principals. No són mestres ni han de fer veure que ho són, però és cert que les coses han canviat i són els mediadors educatius i la relació escola-família és més forta que mai." (Montse)

"Les privacions derivades del confinament ens diuen que no tot és fàcil i ràpid. Hem rebut una alta dosis de NO." (Lina)

Compaginar les classes amb l'atenció als fills. FOTO: CARLA CANALS

"Tenir els fills a casa 24 hores fa que no puguis portar les coses al dia com t'agradaria, però tenir petits a casa va bé ja que prioritizes. Si no hi fossin és molt fàcil treballar més hores del compte, ja que de feina sempre n'hi ha." (Carla)

"Es combina la teva feina amb l'ajuda de les tasques dels fills, ells han de seguir el curs mitjançant videotrucades, enviaments de treballs, confecció de Power Points, vídeos i àudios i, si poden, seguir amb les activitats extraescolars virtuals." (Ester)

Repercussions

"El confinament està contribuint a augmentar l'estrès dins de moltes famílies. La crisi econòmica, la dinàmica familiar, les preocupacions per tirar endavant, les pèrdues que es puguin viure repercuteixen de manera important a l'estat de la salut emocional dels seus membres." (Núria)

"M'agrada pensar que els nostres infants sortiran de la crisi més reforçats com a ciutadans i éssers humans. Els haurà fet madurar el valor de la solidaritat, de l'austeritat i sobretot de la fragilitat de les persones. Tots plegats ho hem après a marxar forçades." (Montse)

"Moltes eines utilitzades, rutines o activitats que s'han posat en pràctica durant el confinament es podran seguir duent a terme per reforçar l'activitat presencial a les aules." (Mia)

Muntatge:

ROSER BAGUÉ PARETAS

Participants:

Mia Guàrdia, Montse Pareta, Albert Prats, Núria Pareta, Míriam Pagès, Júlia Falgàs, Carla Canals, Lina Vilamitjana, Rafael Hereu, Maria Planella, Ester Mató, Maria Cufí i Cecília Pareta

EDUCACIÓ

Noves maneres d'aprendre

La situació de confinament ha atrapat els joves en ple curs escolar i han hagut d'adaptar el seu treball acadèmic a les noves circumstàncies. Sort que el bagatge informàtic els ha permès una ràpida adaptació. Però com treballen? Com viuen la separació dels amics i de l'escola? Què han après d'aquesta situació? Aquestes qüestions entre altres ens les han explicat a partir d'un qüestionari que els hem passat. Aquí en teniu un resum.

Valors i sentiments

Ens deixen clar que han adquirit i potenciat nous valors. Valoren més el que tenen: les petites coses quotidianes, l'entorn on viuen, la família, els amics i l'autoconeixement; així com prendre consciència de la situació que s'està vivint, aprendre a avorrir-se, a tenir paciència i agrair l'ajut i acompanyament que reben de la família o d'algun amic.

"Les sensacions que més tinc són les d'avorriments i incomoditat, ja que a l'estar a casa, se'm fa molt més difícil tenir ganes de treballar i pensar amb claredat." (Roc)

"He après que a partir d'ara viuré molt més intensament cada moment que passi amb amics, família, etc. També he hagut de conviure amb mi mateixa, és a dir, sense poder quedar amb ningú, i penso que també és un gran aprenentatge saber estar sol, estimar-se un mateix." (Violeta)

"Aquests dies he sentit avorriments i indiferència però també tranquil·litat i comoditat." (Eva)

"He après que anar a l'institut és més guai que quedar-te a casa, però que hi ha moltes coses a fer mentre estàs confinat." (Arnau)

Seguint una classe.

"He après a tenir paciència." (Andrea)

"M'he adonat que és molt important gaudir dels petits moments. També m'he adonat que la societat està molt malament i que els governants no tenen interès pels seus ciutadans." (Roc)

Treball online

Treballar online ha comportat un nou aprenentatge tant per als alumnes com per al professorat i ha comportat haver-se d'adaptar al nou sistema de treball.

La llibertat horària els dona comoditat per organitzar-se la feina. La tranquil·litat de treballar des de casa

els ajuda a agafar seguretat en ells mateixos per fer un autoaprenentatge, tot i que sense l'ajuda i acompanyament se'ls fa feixuc. Els permet, també, fer activitats més pràctiques. No tenir exàmens els tranquil·litza, tot i que en algunes assignatures n'han fet.

Els cal aprendre a organitzar-se, a concentrar-se i no deixar-se portar per les distraccions que tenen a l'abast a casa, com poden ser el mòbil, la tele, la nevera, els germans i els videojocs.

"Intento marcar-me un horari per així ser més conscient que estic en horari lectiu. Normalment treballo de 9.30 a 13.00 i de 17.00 a 20.00, tot i que no tota la feina que faig és de l'institut, i a vegades també descanso una mica entre mig." (Mariona)

"El que més em costa es organitzar-me però cada dia ho faig millor." (Mateu)

"Treballo sola unes set hores al dia." (Elsa)

La fredor de la videoconferència i la falta de proximitat fan que enyorin la convivència de l'escola. Passen moltes hores davant l'ordinador assistint a les classes online, realitzant tasca personal o connectant-se amb companys per resoldre dubtes o fer treballs. Les hores

El sol a fora, la feina a la pantalla.

de dedicació depenen del curs en què es troba cada estudiant, o del mètode de treball personal que els proposa l'escola. Tantes d'hores de connexió online no significa aprendre més o menys, sinó una manera diferent de treballar.

"Massa hores tancat a l'habitació, estar mirant contínuament el gmail per si han enviat alguna cosa, aprenc menys." (Arnau)

"Treballo al matí: de 9.00 a 12.00 i de vegades a la tarda una hora, i el cap de setmana, res." (Mateu)

"He après que algunes matèries les podem fer des de casa, però moltes es necessita la presència escolar, ja que un professor que t'expliqui la matèria sense que sigui per videoconferència és millor." (Elsa)

"Treballo sola, al matí i després de dinar. Abans fèiem molta cosa a l'institut i poca a casa, i ara s'ha de fer tot a casa." (Eva)

En alguns casos el treball és individual i per assignatures, d'altres és grupal i interdisciplinari, o per reptes que engloben el treball conjunt de diferents matèries, en alguns casos les tasques són diàries en altres setmanals, trobem totes les variants possibles.

"Ara, la metodologia sobretot es basa a fer treballs, en aquestes activitats no sols has de digerir la informació, sinó que també l'has de buscar, seleccionar

i adaptar-la al que et demanen, coses que porten a catalogar-la com una feina més activa, necessita més dedicació i utilitzar més el cervell." (Jordi)

"Ens agrupen la feina amb tres àmbits: el científic-tecnoartístic, el lingüístico-social i el fisicoemocional." (Eva)

Un cas a part és el dels alumnes de 2n de batxillerat, que estan fent molt d'esforç perquè tenen les PAU (proves d'accés a la universitat o selectivitat). Viuen aquesta situació amb preocupació davant la incertesa de no saber si es podran fer en condicions normals, si els entrarà tot el temari, si podran tenir classes presencials abans de les proves per saber i consultar continguts. Incertesa de com podran afrontar l'estiu (vacances, feina de temporada...). Tot i viure amb aquesta situació s'estan preparant a consciència amb molt de treball, esforç i sacrifici.

"La desinformació també perjudica bastant l'estudi, per exemple, en principi havíem d'acabar el curs el dia 13 de maig, a dia d'avui (27 d'abril), encara no sabem si aquesta data s'ha canviat, o si, a partir d'aquell dia, els que no vulguin fer les PAU ja poden deixar les classes i celebrar que ja tenen el títol de batxillerat o si, per contra, han de seguir fins a una data encara no establerta." (Jordi)

Avantatges

El treball des de casa obliga els joves a treballar individualment i per tant a fer un autoaprenentatge que els comporta un esforç important. L'autoaprenentatge és bo, però es pot fer difícil sense l'ajuda, guia i consell dels professors i companys.

"L'avantatge que hi veig és que pots treballar des de casa i no has d'anar a l'institut per fer classe." (Oriol)

L'aula a casa.

“Un avantatge és que vaig entregant les feines al meu ritme.” (Sergi)

“Una de les coses positives que té aquest sistema de treball és que els alumnes s’han d’espavilar per organitzar-se i estudiar per ells mateixos. D’aquesta manera, si hi ha algun alumne que es relaxa, sap que si ell mateix no hi posa tot el seu esforç, no podrà tirar endavant.” (Mariona)

Inconvenients

La connectivitat és un problema i sovint hi ha qui perd els nervis quan vol enviar una tasca o es vol connectar i no pot.

“La connectivitat, que m’estressa no poder enviar quan toca, però ho estem solucionant perquè al poble hi estan posant fibra.” (Andrea)

“Els inconvenients que trobo del sistema de treball, és que si tens algun dubte ho has de preguntar per correu i has de esperar que et responguin, en canvi quan ets a classe pots preguntar i resoldre el dubte al moment.” (Oriol)

Agraïments

“Crec que cadascú hauria de donar-se les gràcies a un mateix, però també, les gràcies a totes les persones que

De cara a la feina.

han estat al teu costat durant aquest confinament. En el meu cas, la meua família.” (Mariona)

“La meua tutora, la Núria Cassanyes, es mereix un monument per la paciència que ha tingut amb mi, sense la seva perseverança les primeres setmanes de confinament, que jo estava desconcertat, no hagués agafat el fil del curs, per això i molt més: gràcies!!!” (Sergi)

“Moltes gràcies, Nil, per ajudar-me i per passar tant de temps amb mi.” (Arnau)

“Agraeixo a la meua mare que ha vingut a resoldre’m els dubtes quan no sabia fer alguna tasca. Gràcies.” (Violeta)

Organització i redacció:

MÍRIAM PAGÈS CLAVAGUERA
ROSER BAGUÉ PARETAS

Participants:

Roc Fàbregues, Arnau Vergés, Violeta Trijueque-Falgàs, Andrea Gibert, Mariona Vila, Mateu Vila, Isa Mundet, Eva Sais, Jordi Sitges, Oriol Trijueque-Falgàs, Sergi Gibert

E.S. VERGES
Pedro Carvalho

Tel. 972 78 01 34
 Ctra. 31 p. Km 357,8 - 17142 - VERGES (Girona)

CAN RALIU
 CARNES I EMBOTITS
Plaç Major, 6 - Tel. 972 64 06 03
LA BISBAL D'EMPORDÀ
C/ Major, 67 - Tel. 972 76 80 18
JAFRE

SANT JORDI CONFINAT

Un Sant Jordi confinat és un contrasantit. Per galopar, el cavaller i la princesa volen aire lliure. Al final el confinat d'aquesta història era el pobre drac, tancat a la cova amb la seva sofrença —tal com el veia Salvador Espriu. Però a la Tallada hi va haver prou enginy per fer esclatar tota mena de roses confinades a més de les naturals, que ja florien als patis i jardins.

Les roses recordades

Recordes com ens duïen aquelles mans les roses de Sant Jordi, la vella claror d'abril? Plovia a poc a poc. Nosaltres, amb gran tedi, darrere la finestra, miràvem, potser malalts, la vida del carrer. Aleshores ella venia, sempre olorosa, benigna, amb les flors, i tancava fora, lluny, la sofrença del pobre drac, i deia molt suaument els nostres petits noms, i ens somreia.

SALVADOR ESPRIU

Recomanacions de llibres per Sant Jordi des del confinament

Aquest any no hem pogut anar a mirar parades de llibres i roses, però la lectura ha estat igualment molt present a casa nostra. Veïns i veïnes del municipi hem fet recomanacions de llibres que s'han penjat a la pàgina web i a les xarxes socials de l'Ajuntament en diferents formats: vídeos, fotografies de portades i escrits amb comentaris de les nostres preferències.

D'aquesta manera, els membres del club de lectura i altres persones hem volgut posar el nostre petit gra de sorra a la celebració de la Diada amb algunes recomanacions d'autors i obres que hem compartit amb la nostra comunitat més propera. Aquí trobareu l'enllaç de totes les recomanacions al web de l'Ajuntament:

www.latallada.cat/activitats/sant-jordi-2020/sant-jordi-2020/

Us hem preparat una presentació de totes les recomanacions: heu d'escanejar aquest codi QR i veureu els títols i fotografies de les portades.

ARRAN DE TERRA

«Hem seguit funcionant igual»

La COVID-19 ens ha afectat a tots. La persona que viu a les grans ciutats, la de les ciutats mitjanes o a la dels pobles i poblets dels nostre país. La gent que treballa i viu del camp tampoc s'ha pogut escapar d'aquesta pandèmia. Un agricultor, un fructicultor i un ramader del municipi de la Tallada d'Empordà, Josep Maria Barrera, Lluís Resta i Josep Maria Güell, responen en una breu enquesta com han viscut ells aquesta crisi.

- 1 Tenint en compte el confinament, el fet d'haver estat declarats serveis essencials els vostres negocis ha sigut un avantatge o un entrebanc?
- 2 En l'àmbit personal i de feina, us ha afectat el confinament?
- 3 Heu tingut problemes per contractar treballadors?
- 4 Heu pogut aplicar bé les directrius de Salut? Creieu que han sigut prou clares?
- 5 La resposta de l'administració amb la pandèmia creieu que ha sigut correcta o ha sigut deficient? Creieu que s'haurien d'haver pres altres mesures?
- 6 Heu rebut ajuts? Han sigut suficients o insuficients? Quines altres mesures econòmiques i socials s'haurien d'haver pres?
- 7 Com veieu el futur del vostre sector després de aquesta crisi?

Josep Maria Barrera

AGRICULTOR

FOTO: A. FERNÁNDEZ SANDOVAL

- 1 Pel que fa a la feina podem dir que no ens ha afectat. Hem anat fent el mateix que fèiem. Nosaltres hem patit més pel temps i les malalties dels cultius que no per una altra cosa.
- 2 En el nostre cas, el confinament no ha representat cap problema afegit als del dia a dia de la nostra feina.
- 3 Nosaltres no contractem gent. Tot el treball el fem els de casa.
- 4 Hem seguit totes les directrius que es decretaven des de Salut tot i que sí que he de dir que en alguns casos, aquestes eren, com a mínim, força confuses.
- 5 A nosaltres la resposta de les administracions amb la pandèmia no ens ha afectat. No podem dir que hagi anat bé o malament, el que sí que crec és que al començament se'ls va escapar una mica de les mans.
- 6 No és que puguin ser suficients o insuficients, és que no hem rebut cap ajut. És difícil parlar de possibles mesures econòmiques perquè tothom busca i demana, però si no n'hi ha, no n'hi ha.
- 7 Ai, ai, el futur... Com sempre, anirem tirant i tot dependrà del mercat, cada cop més globalitzat, de la competència i dels interessos dels polítics.

Lluís Resta

FRUCTICULTOR

FOTO: A. FERNÁNDEZ SANDOVAL

- 1 Ni un entrebanc ni un avantatge, nosaltres hem seguit funcionant igual.
- 2 No, per sort no ens ha afectat, ni a nosaltres ni els treballadors.
- 3 No, al contrari... Hi ha un excés de treballadors comparat amb els altres anys.
- 4 Sí, ja que nosaltres treballem en espais oberts i entre treballadors hi ha una distància adequada.
- 5 Creiem que les mesures es van prendre més tard del compte.
- 6 No hem rebut cap ajut de ningú. Respecte a les mesures, creiem que s'ha de millorar el sistema sanitari.
- 7 El sector el veiem bé, tot i que l'economia no sabem com acabarà...

Josep M. Güell

RAMADER

FOTO: A. FERNÁNDEZ SANDOVAL

- 1 Per al nostre sector ha estat un avantatge.
- 2 No, el personal ha vingut a treballar com sempre.
- 3 Nosaltres no hem tingut necessitat de contractar nous treballadors, hem fet la feina habitual.
- 4 Sí, hem mantingut les distàncies i hem fet servir els EPI necessaris. A vegades aquestes directrius ens han generat algun dubte, sobretot en el tema desplaçament.
- 5 Creiem que han informat tard, però força correctes. No ho sabem, quines altres mesures es podrien haver pres,
- 6 No hem rebut ajuts, no n'hem tingut necessitat.
- 7 El nostre sector creiem que pot seguir com fins ara al ser un sector primari i necessari.

Bar L'Empordanet

Joan Agustí Feliu

La Tallada d'Empordà

17134 GIRONA

Tel. 972 78 03 02

escola de
dibuix i pintura

Iniciació i nivell avançat
Estudiants BBAA i d'arquitectura
Ensenyaments artístics
Plàstica infantil

ensenyament personalitzat
la classe gratuïta

FONAMENTS
TÈCNIQUES
PROCEDIMENTS
PAISATGISME
FIGURA

BASE Carmen Roger
La Tallada d'Empordà
www.carmenroger.com

Informació:
T. 972 780 028
M. 687 892 858

CLUB DE LECTURA CAMATORTA

La tecnologia, al servei de la cultura

Aquest any només hem pogut fer el club de lectura presencial tres mesos, fins al març; però el confinament a casa no ens ha desmotivats i hem fet dues trobades virtuals per compartir els llibres llegits els dos últims mesos.

El mes de gener ens vam trobar a La Caseta el segon diumenge, el dia 12; la sessió es va centrar en la impactant novel·la de Toni Morrison *La nit de les criatures*. El títol fa referència als nens i la seva indefensió i en com porten fins a l'edat adulta els seus traumes sense ser-ne gaire conscients.

La prosa d'aquesta escriptora, que va rebre el premi Nobel el 1993, és de gran bellesa. Amb un llenguatge exquisit va endinsant el lector de forma natural dins d'una temàtica dura, perquè amb les paraules justes ens parla de xenofòbia, d'abusos sexuals, d'infanteses tristes i de complicades relacions entre mares i filles.

La narració en primera persona dona veu alternativament a tots els personatges, com una reparació de tot el temps durant el qual les dones negres no han tingut veu als Estats Units. Personatges femenins intensos: Lula Anne, que es canvia el nom al significatiu Bride ('núvia' en anglès), la

seva mare, Sweetness, i una mestra anomenada Sofia, que oculta un obscur secret. La seva lectura no us deixarà indiferents i us farà reflexionar sobre la duresa de la vida i la condició humana; la culpa i el perdó poden anar de la mà en moltes casos.

Per compartir la lectura de *Flor salvatge*, el dia 2 de febrer vam gaudir de la companyia de la M Mercè Cuartiella, autora que és la tercera vegada que ens visita per comentar alguna de les seves novel·les.

Amb Mercè Cuartiella el 2-II-2020. FOTO: MARIA TERESA GIRONÈS

Cartell per a la sessió del 12-I-2020.

Una mort accidental en presència dels dos personatges principals de la novel·la, la Gràcia i en Miravet, configura des de les primeres pàgines el fil que cohesionava l'obra d'un cap a l'altre. I un viatge inesperat que va de sorpresa en sorpresa va fent aflorar la relació que hi ha entre les seves vides.

Els espais interiors de l'obra revelen la mirada cap endins que faran els personatges, de manera voluntària o no, retrats amb profunditat psicològica i instintiva per l'autora. La novel·la té un llenguatge fluid i viu, ric en imatges, esplèndid en vocabulari i expressions populars, moltes de les quals vam comentar amb la M. Mercè, tot fent una berenada.

La trobada de març encara la vam poder fer a La Caseta, el dia 1. El llibre comentat va ser *Léxico familiar*, de Natalia Ginzburg, una de les escriptores italianes del segle xx més representatives.

Cartell per a la sessió de l'1-III-2020.

Es aquest text l'autora ens situa en l'ambient polític de la Itàlia dels anys 1930 a 1950 a la ciutat de Torí, on vivia la seva família, i ens va presentant els diferents personatges a través del lèxic que els uneix, a partir d'aquelles paraules, frases i petites històries que s'hi han repetit mil vegades. Tot és vist des del seu propi punt de vista, però sense parlar gaire d'ella mateixa. Una història on es barreja la ironia i la comicitat amb melangia, la tristesa i els silencis.

Ja teníem mig llegida *La noia de la perla* quan ens vam haver de quedar a casa pel coronavirus; de manera que vam pensar comentar-la a principis d'abril a través d'una aplicació de vídeo-reunions en línia. Aquesta novel·la de Tracy Chevalier ens situa a la ciutat de Delf al segle XVII, en els anys en què el pintor Vermeer crea el seu famós quadre. Amb una acurada ambientació i uns personatges ben construïts i profunds, la lectura flueix i ens enamorem de la Griet, la protagonista de la trama, una noia molt decidida, assenyada i creativa que

La sessió d'abril va ser online. FOTO: JOAN LORENZO

viu un dels moments més importants de la seva vida al servei d'aquesta família holandesa. Una petita joia literària de la qual s'ha fet una adaptació cinematogràfica molt correcta.

I de nou ens vam trobar virtualment a principis de maig, aquesta vegada amb l'assistència a la reunió del nostre veí de Tor Jaume Riu, per comentar la seva obra: *Les ulleres de canviar el punt de vista*. Moltes gràcies novament, Jaume, per acompanyar-nos en una videotrucada amb un començament tecnològicament una mica "accidentat".

Aquest text agosarat per la forma i el contingut ens fa reflexionar sobre els tòpics de la política des d'una perspectiva innovadora. L'autor ens aconsella que ens posem aquestes ulleres per veure el món de manera diferent; ulleres que no canvien la realitat, però que ens permeten de veure-la amb un nou i sorprenent punt de vista. El personatge anomenat Ubald Tendrum, àlies d'en Jaume Veuràs, ens ajuda en aquest aprenentatge de canvi de perspectiva perquè ens empeny a fer-nos preguntes: "La pregunta és més important que la resposta", ens diu el narrador, una veu en primera persona que de vegades es pot confondre amb la de l'autor.

Amb canvis d'escenari significatius a cada capítol, la trama avança a través de la conversa, el diàleg i l'intercanvi d'opinions, com ensenyaven els filòsofs grecs als seus deixebles, per extreure coneixement amb el raonament i l'esforç intel·lectual. Al capítol 26 el narrador qualifica aquest llibre de "Molt incorrecte" perquè "no s'ha fet per persuadir sinó per dissuadir". Potser també és aquest l'objectiu de l'autor: fer-nos descobrir nous camins que ens portin al canvi "a través d'una reflexió plena d'humor i de sàtira sobre la gestió de govern i el valor del treball".

I ara, durant el mes de maig (i aprofitant l'aplicació eBiblio de les biblioteques públiques, que permeten la lectura en línia) estem gaudint de la novel·la *Una mare*, de l'escriptor barceloní Alejandro Palomas, que comentarem a principis de juny. Esperem en candeletes poder tornar a trobar-nos "en viu i en directe" abans de l'estiu, si passem a una fase de desconfinament que ens ho permeti. Però d'una manera o altra, seguim amb la nostra passió.

Voleu afegir-vos al Club de lectura? Contacteu amb nosaltres i us ho passarem molt bé compartint lectures i recomanacions de llibres.

MARGARITA VIDAL
Dinamitzadora del club de lectura

SALUT

És aviat per valorar l'impacte de la COVID-19

Per copsar fidelment el que havia passat al municipi ens calia la veu de la **Dra. Irene Sánchez**, metgessa de família que atén la població de la Tallada i la de Jafre als consultoris de Verges dins de l'ABS de Torroella de Montgrí. Li vam enviar un qüestionari i ella amablement ens va respondre.

Quant de temps fa que atén pacients de la Tallada?

He treballat a la Tallada en dos períodes, 2006-2009 i des de 2016 fins ara.

Què ha comportat l'epidèmia pel que fa a la seva feina?

Ha representat un increment de dedicació i d'estrès?

Personalment ha comportat un canvi en el lloc de treball, en els horaris, en l'abordatge del pacient i en la cura personal. Quant a l'estrès, la pandèmia ens ha fet adaptar les emocions per poder donar el màxim de nosaltres en aquesta situació d'emergència sanitària.

Com s'ha protegit del risc de contagi?

Pel que fa a l'àmbit professional, aplicant tots els protocols proporcionats per SSIBE (Serveis Sanitaris Integrats del Baix Empordà). En l'àmbit personal, seguint les instruccions de CatSalut i dels col·legis professionals.

Ha tingut moltes consultes per la COVID-19?

Les dades són públiques. Hem treballat a Primària per garantir l'atenció, control de símptomes greus i facilitar els documents d'incapacitat laboral.

Ha hagut de modificar els seus desplaçaments?

Sí, he anat a Torroella de Montgrí cada dos dies.

I els dels pacients?

Hem intentat resoldre moltes coses via telefònica.

Ha hagut de modificar la manera d'atendre els pacients? Com? Ha hagut d'atendre consultes telefòniques o telemàtiques?

La consulta telefònica ja estava instaurada a les nostres formes de visitar, però ara s'ha incrementat per seguretat del pacient. Així mateix, des de Cat Salut s'han implementat una sèrie de mesures per garantir l'accés telemàtic a la medicació, a LaMevaSalut i altres serveis per protegir la població.

Cal Físio
Fisioteràpia | Rehabilitació
David Resta i Maurici
Col·legiat núm. 3040
Església, 9 · TOR
Tel. 652 666 727
calfisio@calfisio.cat

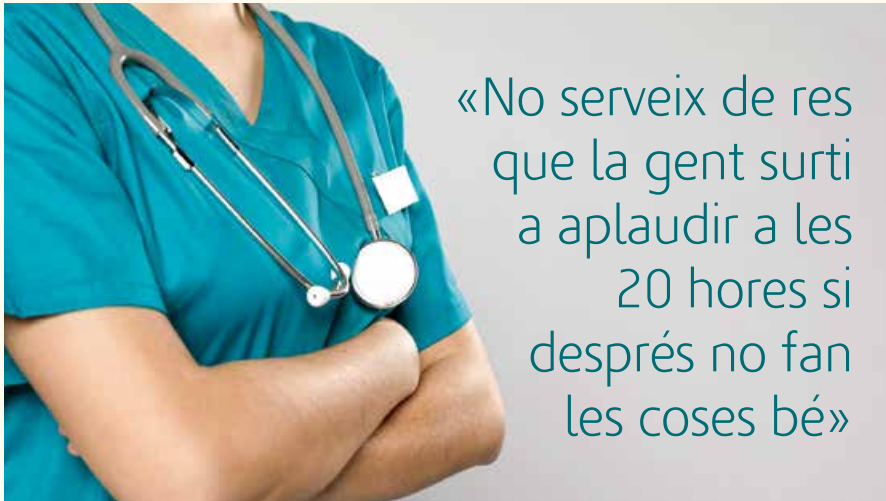

MAPFRE

OFICINA DE VERGES

Plaça Onze de Setembre, 10
T 972 78 08 08 F 972 78 05 42
17142 VERGES
Email: mustel@mapfre.com

«No serveix de res que la gent surti a aplaudir a les 20 hores si després no fan les coses bé»

autèntics treballant fora d'horari. La col·laboració del mossèn com agent de salut actiu. El treball increïble de la nostre treballadora social, Sílvia Mas, i el seu equip. La labor de les secretàries dels ajuntaments, sense elles hauria estat impossible realitzar moltes gestions ni arribar a la gent. La disposició dels treballadors dels ajuntaments, sense ells també hauria estat impossible que tot hagués anat bé. Les voluntàries i animadores socials com la Fina, que s'ha dedicat en cos i ànima a cuidar de tothom.

Com ha afectat el confinament la gent gran?

Crec que la gent ho ha fet amb molta consciència i responsabilitat.

I els infants i joves?

No tinc dades encara, ho anirem veient al llarg dels propers mesos.

Ha observat un increment d'afectacions psíquiques com l'angoixa o l'estrès?

De manera molt puntual.

Dins dels límits de la incertesa general, creu que la població ha estat ben informada?

Crec que els mecanismes d'informació han circulat molt bé.

Li sembla que en general s'han respectat les normes de protecció i distanciament social?

En general sí, encara que sempre trobes alguna excepció.

El fet de no poder fer exercici en l'entorn natural ha afectat la població? (En l'enquesta d'Aspre i Pla 24 hi havia percentatges molt alts de persones que practiquen exercici a la natura.)

Crec que és aviat per valorar l'impacte a la població. Igualment, la magnitud del problema penso que ho ha justificat.

Quines formes d'ajuda i solidaritat ha observat en relació amb l'atenció sanitària de la gent?

Molt variades, primer de tot la col·laboració i equip que hem fet entre els ajuntaments de les poblacions que ens pertoquen al meu equip. La disposició a treballar i solucionar problemes a qualsevol hora qualsevol dia de la setmana. La col·laboració de Josep Vilabrú i el seu equip (de la farmàcia de Verges) com a agents de salut

Com ha rebut les mostres de reconeixement i suport que la gent adreça envers els treballadors i treballadores de la sanitat?

Amb agraïment i preocupació. No serveix de res que la gent surti a aplaudir a les 20.00 hores si després no fa les coses bé. Sempre he dit que no vull aplaudiments. Vull que les persones facin les coses bé. Ja arribarà el temps dels agraïments. Jo també cap als meus pacients, per saber adaptar-se a la nova manera d'accedir a les visites, per estar a casa confinats, per garantir la seguretat de tots.

Com veu el futur de l'atenció sanitària un cop s'acabi el confinament?

Crec que augmentarem el distanciament social, treballarem amb mascareta una temporada i continuarem potenciant les visites telefòniques per a totes les gestions que no requereixin una exploració física.

M. DOLORS GUÀRDIA

CIÈNCIA

La coevolució amb els patògens

Des de fa 3.500 milions d'anys que hi ha vida a la Terra, i l'evolució de les espècies ens ha dut a la gran biodiversitat actual. L'espècie humana actual, *Homo sapiens*, és al planeta des de fa només uns 100.000 anys i ha estat interaccionant amb les altres espècies des de llavors. Un grup particular d'aquella biodiversitat la constitueixen els patògens, entre els quals hi ha els bacteris, els virus, els fongs i els protozoos. Aquest grup són paràsits i alguns d'ells tenen els humans com a diana. Hem coevolucionat¹ amb ells.

Sense la medicina, la selecció natural hauria actuat sobre l'espècie i només haurien sobreviscut els que haguessin resistit les infeccions, de la mateixa manera que han anat evolucionant les plantes i animals salvatges. Però en el cas dels humans, l'alta capacitat de raonament ha possibilitat trobar maneres afegides de combatre els patògens. En el camp de les activitats agrícoles l'ús de pesticides ens ha permès combatre les plagues que afecten els conreus, i en el camp de la ramaderia i de la mateixa espècie humana ho han fet les tècniques veterinàries i mèdiques i l'ús de medicaments. Deia el meu besavi que "a les herbes la terra els és mare, i als conreus els és madrastra", en el sentit que la relació i adaptació de les plantes salvatges amb el seu entorn és més natural.

Històricament s'han assolit fites molt importants favor de la nostra salut. La desinfecció de ferides i les tècniques pasteurització i esterilització en la conservació

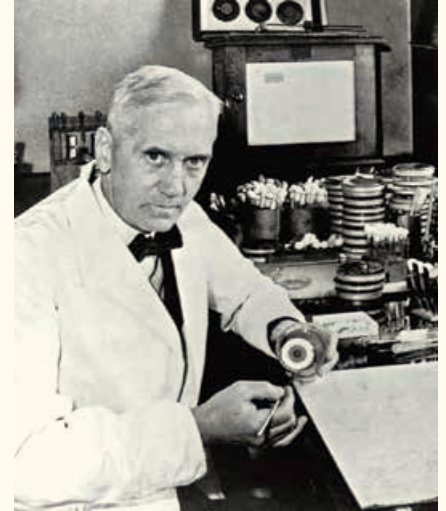
d'aliments han servit per combatre els patògens d'una manera general, però cal destacar dos fets molt importants en la història de la medicina: les vacunes i els antibiòtics.

A finals del segle XVIII Edward Jenner va iniciar la lluita contra la verola amb la vacunació, que prepara l'organisme per respondre a una futura infecció per part del patògen. Des de llavors són vàries les vacunes existents. En el calendari de vacunacions sistemàtiques de Catalunya n'hi ha quinze.

A principis del segle passat Alexander Fleming va descobrir la penicil·lina, l'antibiòtic més conegut per la majoria de la població. Avui dia disposem d'una colla d'antibiòtics per combatre infeccions provocades per bacteris o per fongs.

Aquestes fites aconseguïdes han fet que la mortalitat a causa d'infeccions hagi baixat molt.

Però també hem de mirar les coses des de l'altre costat, el dels patògens. Com tots els organismes, els patògens experimenten mutacions que els confereixen molta variabilitat. De tota aquesta variabilitat prospera aquella part que s'escapoleix de les estratègies dels humans contra ells. N'és un cas ben clar i preocupant l'augment dels bacteris resistents² o multiresistents³ als antibiòtics, àmpliament utilitzats tant en medicina com en veterinària. Contra els virus ho tenim més complicat, perquè només tenim les vacunes, no tenim medicaments

Alexander Fleming.

antivírics eficaços com ho són els antibiòtics contra els bacteris. Una vacunació sistemàtica a tot el món podria erradicar un patògen, però a vegades queden reservoris en altres espècies animals a les quals també poden infectar, com passa amb el virus de la grip o amb els coronavirus.

Penso que en aquesta lluita coevolutiva que mantenim contra els patògens, cada vegada ens serà més difícil trobar solucions contra els nous patògens que vagin sorgint. A vegades em pregunto què hauria passat si el virus de la SIDA hagués tingut la capacitat de contagi que té el coronavirus COVID-19?

Penso que no podem controlar la natura i que el risc de noves pandèmies és una possibilitat real en un futur més o menys llunyà.

RAFAEL HEREU

¹ Coevolució: evolució conjunta de dues o més espècies, en aquest cas l'espècie humana i cadascuna de les espècies de patògens.

² Bacteris als quals no afecta un determinat antibiòtic.

³ Bacteris als quals no afecten diversos antibiòtics.

PER PENSAR-HI

Les crisis anunciades

Qui ho havia de dir? El que semblava impossible, amb el ritme frenètic que portàvem, ha passat: el món s'ha parat, entre tots l'hem aturat.

La pandèmia de la COVID-19 ha actuat com un potent terratrèmol i ha provocat una greu crisi sanitària (al món, els contagiats ja es compten per milions i els morts per centenars de milers, cadascun amb la seva particular tragèdia associada), una immensa i catastròfica crisi socioeconòmica (atur i despesa pública disparats, escoles tancades, etc.), una important crisi política (llibertat i responsabilitat individual o bé més control i seguretat) i no sabem si aviat parlarem també d'una crisi cultural i de civilització. De fet, malgrat algunes opinions molt contundents, molts experts reconeixen que no sabem gaire res de quin futur ens espera. A més, fa quatre dies la gran emergència que ens preocupava era la climaticoambiental (als nostres pobles també hem viscut fenòmens extrems: l'estiu passat una calor com mai, després pluges torrencials...).

1 Crisis i emergència

No només estem passant uns moments molt difícils de múltiples crisis sinó que totes exigeixen una actuació molt ràpida i potent; per això, sovint, parlem també d'emergències. Val la pena preguntar-nos per què cal actuar amb rapidesa.

▶ En l'emergència sanitària, com és obvi, perquè directament i immediatament ens hi va la vida. Qualsevol persona sense distincions, tot i que amb diferents graus de gravetat, pot ser infectada amb aquest tipus de coronavirus de propagació tan veloç i entre tots fer col·lapsar el sistema sanitari.

Aquesta crisi és una oportunitat per accelerar la transició a un model més sostenible?

La por sensata ens ha fet obedients i explica, en gran manera, l'èxit del confinament. Ja s'està constatant, però, que tampoc som ben iguals davant aquesta malaltia. Breument: més concentració humana i més misèria implica més contagis.

▶ En les altres crisis, totes amb conseqüències devastadores, cal actuar amb urgència perquè en depenen, sobretot, les nostres condicions de vida, tant econòmiques com socials, polítiques i ambientals. Aquestes altres emergències estan posant seriosament en perill un futur millor per a la humanitat. Amb l'agreujant que l'emergència climaticoambiental, provocada no per un virus sinó pel nostre irresponsable "progrés", sí que també posa directament en perill la vida de tota la nostra espècie.

Val la pena adonar-nos que aquestes altres emergències són molt i molt complexes i plantegen problemes més racionals que emocionals (i no només immediats). En aquests casos, no és gens fàcil prendre les mesures necessàries amb determinació i contundència com s'ha fet amb la crisi sanitària (fracàs, almenys relatiu, de la Cimera del Clima de l'ONU, Madrid, finals 2019).

2 Interrelació de factors

Els drets humans fonamentals, que possibilitarien una vida digna per a tothom, estan entrelligats. No hi dubte que una millor garantia de salut humana exigeix també salut ambiental i unes condicions econòmiques, socials i polítiques adequades. I al revés. És així de senzill i de complex alhora.

► La salut humana no és només una qüestió mèdica. És també, i de forma clara, una qüestió econòmica i social (cal una alimentació adequada, finançament per pagar l'assistència sanitària —la gent més benestant i amb més formació viu, de mitjana, més anys—, etc.). A més, el factor ambiental és molt rellevant. Ja hi ha nombrosos estudis que avalen que la contaminació perjudica significativament la salut i provoca moltíssimes morts a l'any (tot i que sense alarma associada perquè no col·lapsen el sistema sanitari). També tenim ja advertiments d'experts que ens indiquen que el canvi climàtic, la pèrdua de biodiversitat, etc. poden influir en la proliferació de pandèmies futures. Les polítiques que s'adopten són, per tant, decisives per a la salut de tots.

► Una ràpida recuperació econòmica pot provocar un agreujament de l'emergència climaticoambiental i, per tant, també de la salut humana. Igualment com rebrots importants de la COVID-19 poden augmentar encara més el desastre econòmic i social. Així doncs, tenim plantejat un dilema endimoniat: necessitem tant una economia que rutlli com un medi ambient sa si volem garantir la salut i una bona vida per a la majoria. A què s'ha de donar prioritat? Quins equilibris poden ser el mal menor? Hi ha països que clarament sembla que opten per prioritzar la recuperació econòmica amb rapidesa i relaxar les mesures mediambientals. A Europa hi ha alguns països, i cada vegada més col·lectius, que veuen en aquesta aturada una oportunitat per accelerar una transició cap a un model més sostenible. Proposen que el projecte Pacte Verd de la Comissió Europea sigui el gran Pla Marshall per a una recuperació més humana. En tot

Els drets humans fonamentals, que possibilitarien una vida digna per a tothom, estan entrelligats. No hi dubte que una millor garantia de salut humana exigeix també salut ambiental i unes condicions econòmiques, socials i polítiques adequades. I al revés. És així de senzill i de complex alhora

cas el teletreball i, en general, la creixent digitalització de l'entorn laboral i escolar (afrontant els problemes associats que comporten) poden ser una conseqüència ambientalment favorable d'aquesta dura realitat, com fins ara ho ha sigut la disminució de la contaminació.

3 Algunes lliçons (generals) d'aquesta emergència

► **Vulnerabilitat i fragilitat** tant individual com del conjunt de les nostres societats i de l'espècie. Malgrat els fantàstics avenços científics i tecnològics, els éssers humans som éssers febles i amb limitacions diverses.

Com que ja està tot escrit perquè tot ha estat viscut o imaginat (només els matisos varien), il·lustrem aquesta realitat de la condició humana amb una magistral cita del pensador francès

(també premi Nobel de literatura) Albert Camus a **La pesta**, escrita l'any 1947: *La plaga no és feta a la mesura de l'home, i per tant ens diem que la plaga és irreal, que és un mal somni que passarà. Però no sempre passa, i, de mal somni en mal somni, són els homes els qui passen... Els nostres conciutadans... s'oblidaven de ser modestos, això és tot, i pensaven que tot era possible per a ells, cosa que suposava que les plagues eren impossibles... ¿Com haurien pogut pensar en la pesta, que suprimeix el futur, els desplaçaments i les discussions? S'imaginaven que eren lliures, i ningú no serà mai lliure en tant que hi haurà plagues.* (Pàg. 34, Eds. 62, trad. Joan Fuster).

► **Humilitat epistemològica**, perquè ens cal tenir consciència de la **gran quantitat de coses que no sabem**. Els qui racionalment saben, els experts, neden en un mar d'incerteses

Albert Camus, autor de La pesta.

Així doncs, tenim plantejat un dilema endimoniat: necessitem tant una economia que rutlli com un medi ambient sa si volem garantir la salut i una bona vida per a la majoria

tant sobre el virus com sobre les conseqüències futures que tindrà aquesta pandèmia i com fer-hi front. És clar que els científics treballen de valent, amb l'exigent paciència necessària, per reduir a poc a poc el que no saben. Mai s'havia investigat una malaltia amb tanta rapidesa com ara. Justament l'anàlisi genètica del virus confirma que no és una creació humana, com han continuat assegurant els qui volen jugar amb les emocions de la gent (el populisme també és com un virus molt perillós). Així, doncs, alguns illots segurs també tenim. Ara bé, ens costa assumir que la incertesa (segurament insuperable per a les nostres capacitats) constitueix un component essencial de la nostra existència; ens agraden massa les veritats absolutes.

► **Pensar a curt termini ens porta al desastre** perquè només tenim com a objectiu anar tapant els forats pre-

sents. Inversions adequades, pensant més a mitjà i llarg termini en la qualitat de la vida humana, ens podrien estalviar moltes despeses urgents per controlar pandèmies futures, malalties lligades a les males condicions de vida, grans incendis i inundacions, etc. Podem moderar o revertir tendències negatives futures. Ens caldria, però, saber distingir el que és veritablement important del que és simplement urgent i actuar en conseqüència. És un repte cultural important perquè segurament hem sobreviscut, com totes les altres espècies, perquè hem resolt el més urgent de forma immediata i no estem prou equipats evolutivament per preveure i prevenir. Tendim, per naturalesa, a viure en un cert present continu, sense pensar gaire en les conseqüències futures del nostre estil de vida. Ara bé, si la nostra naturalesa és el problema també pot ser la solució (tenim possibilitats

de potenciar més la nostra racionalitat, per exemple).

Epidemiòlegs de tot el món (també Bill Gates) havien alertat d'una molt probable pandèmia, només que no se sabia amb certesa ni quan ni com ni a on. Ens en vam preocupar? Estem molt més ben alertats sobre l'emergència climaticoambiental. I, què fem?

► **Vivim en un sol món i en una sola terra**, l'ecosistema és global i l'espècie humana és una. Mai com ara aquesta realitat no havia estat tan decisiva degut als efectes del progrés científic i tècnic i de la globalització. El que passa en una punta del planeta pot afectar la salut humana i de l'entorn de l'altra punta. Per tant, res del que passa ens és aliè. Si un país no és segur, cap país no ho és. La comunitat científica internacional, coherent amb aquesta lògica, col·labora en la recerca de nous fàrmacs i d'una vacuna per a la COVID-19. L'OMS ha anat informant a tot el món del que es va sabent. Però, on és la confiança política internacional? Quina cooperació dels diferents països hem vist?

Epidemiòlegs de tot el món (també Bill Gates) havien alertat d'una molt probable pandèmia, només que no se sabia amb certesa ni quan ni com ni a on. Ens en vam preocupar? Estem molt més ben alertats sobre l'emergència climaticoambiental. I, què fem?

Es diu que de les crisis en podem sortir enfortits. Tenim fonaments per a l'esperança? *Pessimisme de la intel·ligència, optimisme de la voluntat!!!*

M. GRÀCIA VILAVELLA

MACFONT, S.A.

Recursos del Mar per a la Indústria Alimentària
17002 GIRONA. 972-218825

WWW.IBERLAND.COM
info@macfont.es

**INSTAL·LACIONS
JAUME**

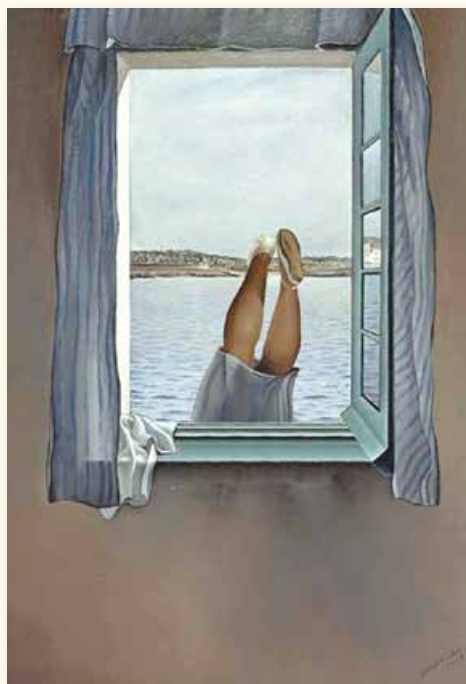
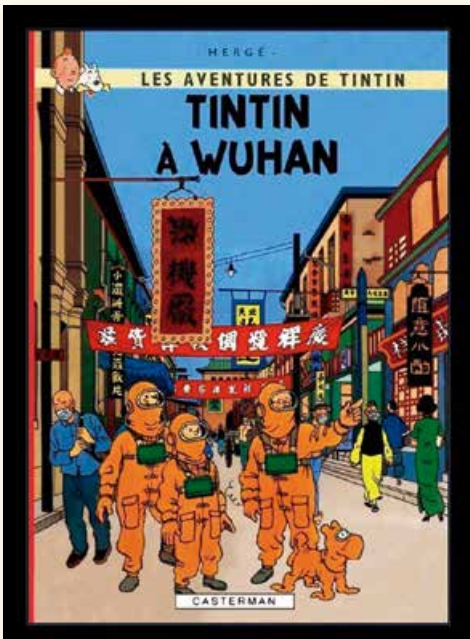

JAUME PASCUAL PIBERNAT
Mòbil 607 234 388

Tel./Fax: 972 780 388 jpascual@sitelcon.com
C/ Major, 7 - 17134
LA TALLADA D'EMPORDÀ (Girona)

PER RIURE-HI

Testimonis del terror (i III)

Ja ha sortit publicat el nou llibre d'en Josep Hereu sobre els testimonis dels camps de concentració nazis i soviètics: *Testimonis sense veu*, editat per Eumo (Vic, febrer 2020). A la revista *Aspre i Pla* (números 23 i 24) ell mateix va exposar —sota el títol “Testimonis del terror I i II”— algunes de les idees que es troben en el llibre.

Testimonis sense veu s'inicia amb una introducció que porta un títol que és alhora la tesi que en Josep Hereu vol defensar: *Comprendre el terror és comprendre'ns*. Els éssers humans, habitualment, no som conscients del mal que podem arribar a fer, donades determinades circumstàncies.

El nucli del llibre s'estructura en tres capítols, el primer dels quals és més extens i més descriptiu que els dos restants.

1. “Testimonis del terror”.

L'autor exposa, amb moltes cites il·lustratives, el que ens han deixat escrit algunes víctimes que van sobreviure a l'infern dels camps nazis i soviètics. Aquestes experiències s'articulen en sis apartats molt ben enllaçats: *Testimonis per atzar* (segons tots ells, fou la pura casualitat el que va fer que no morissin), *Sentiment de culpabilitat* (tots ells se sentien culpables per haver sobreviscut), *Memòria i oblit* (dues categories complementàries per poder continuar vivint), *Dir l'inefable* (com parlar d'allò que no es pot explicar) i *Desencís* (la pitjor experiència dels qui van sobreviure fou adonar-se que no eren escoltats i/o no eren creguts).

2. “Una reflexió filosòfica sobre els testimonis del terror”. Aquest capítol és més breu que l'anterior. Es

tracta d'una reflexió de caràcter filosòfic sobre el concepte de testimoni, en la qual es mostra que aquest concepte no té un sol significat, sinó que en pot tenir molts.

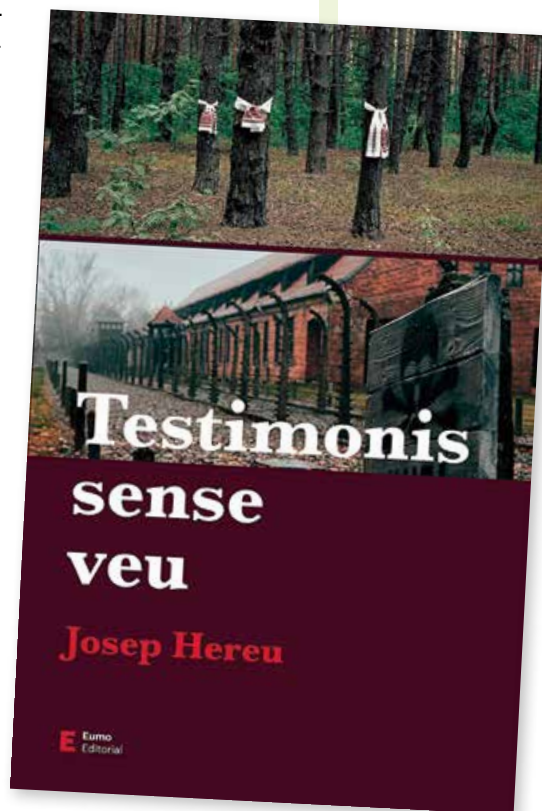
3. “La veritat del testimoni: veritat històrica i veritat estètica”. L'autor considera que les dues veritats són complementàries. La veritat històrica és la que ha de definir l'historiador de manera crítica; la veritat estètica és la veritat experiencial que només els tes-

timonis ens poden transmetre. *Estètica* fa referència aquí més a experiència que no pas a bellesa. Aquestes dues veritats —històrica i estètica— no es contradueixen, sinó que es complementen.

L'obra es clou amb una “Coda” suggerent on l'autor exposa una possible “comprensió” del perquè del terror: els qui són capaços del mal absolut estan seduïts per la puresa d'una utopia. Per això ens diu: “El terror és sempre possible perquè la seducció de la puresa sempre estarà present en la naturalesa humana” (pàg. 219).

Creiem que el llibre pot interessar tant als qui els agraden els relats més vivencials com als qui no paren de preguntar-se com és possible tanta maldat.

M. GRÀCIA VILAVELLA

Papitu. El somriure sota el bigoti

CARLOTA BENET CROS

El passat 6 d'abril s'abaixava el teló d'un dels grans del teatre català, Josep Maria Benet i Jornet, Papitu per als seus amics. El recordem amb el llibre de la seva filla Carlota, un repàs en primera persona a la vida del pare a través d'un relat emocionant i colpidor que ens deixa una petja en la memòria, la fràgil memòria que l'Alzheimer pot arribar a fer miques, i que, fins a l'últim batec, és inesborrable. Hagués fet 80 anys el 20 de juny d'enguany.

"El meu pare no em va portar mai d'excursió, ni em va ensenyar a anar en bicicleta, ni a nedar (aquestes coses les feia el meu avi a l'estiu), i odiava assistir als festivals de final de curs de l'escola. No era aquest tipus de pare. Recordo com, amb coqueteria, feia broma sobre les seves «mancances», segur com estava que el que em donava a canvi era igual de valuós. A l'hora de tractar els assumptes pràctics que envolten la vida d'un nen no hi demostrava gaire habilitat, i sort en va tenir que la mare es va ocupar sempre de la intenció. Però tot i això cal dir que, millor o pitjor, si ningú l'ajudava també s'acabava espavilant. I així ho va haver de fer quan jo tenia deu anys, a partir del moment que ell i la meua mare, la Sumsi, es van separar i van acordar molt civilitzadament que compartirien la meua custòdia al cinquant per cent.

Per això, el Papitu i jo vam començar a passar bastant de temps junts i sols. Els dies que li tocava es llevava d'hora i no només m'esprenia el suc de taronja natural i em feia uns entrepans de fuet boníssims, sinó que convertia el camí escolar en una aventura al llarg de la qual travessàvem rius plens de cocodrils (els cotxes) i ens topàvem amb monstres pudents (els contenidors d'escombraries). També em ve al cap que feia les truites a la francesa més recremades del món i que convertia els bistecs en soles de sabata estel·losa; durant el procés, però, rèiem... i això també alimenta. Tenia una especialitat culinària, els cigrons amb sobrassada, que bàsicament consistia a fregir cigrons ja cuits en una paella amb un munt de margarina i afegir-hi una tona d'aquest embotit. Ara me n'esgarrijo, però llavors m'encantava. I si en alguna ocasió ho havia decidit ell, com havia d'anar vestida a l'escola, el resultat podia ser curiós: un vestit d'estiu de cotó amb floretes perquè el trobava bonic però amb leotards d'hivern perquè feia fred i un jersei llanós al damunt que no lligava ni amb cola... Jo ja sabia que allò no era manera d'anar, però no deia res perquè em sabia greu desil·lusionar-lo. A ell li semblava que havia quedat preciosa.

En canvi, m'agradava que em pentinés. Ho feia amb molta cura i mai, mai, em va fer una estrebada; em desfeia els nusos dels cabells, que s'enredaven molt, amb una paciència infinita. El veig com si fos ara, darrere meu davant del mirall del bany, amb la pinta a la mà, i tots dos concentrats en aquella delicada operació."

(Fragment del primer capítol)

"Els records amb prou feines esbossats en la memòria dels amics no arribaran mai a explicar del tot la personalitat d'en Benet i Jornet, d'en Josep Maria, del Papitu, el pare, l'autor, el guionista, l'amic, el padri, el company, el rialler, el rondinaire, el tafaner, l'apassionat, el jovenívol, el sorneguer, el fosc, el lluminós."

Sergi Belbel, pròleg del llibre

Josep Maria Benet i Jornet ens deixa un immens llegat literari a més d'una important contribució a la renovació del teatre català des de la seva primera obra, l'any 1963, quan amb només 23 anys va debutar amb *Una vella, coneguda olor*, una peça llavors trencadora pel seu to realista. Des d'aquell moment va escriure més de quaranta peces teatrals, traduïdes a una dotzena d'idiomes, que recullen les preocupacions quotidianes de la societat catalana. Algunes d'elles han estat adaptades al cinema per Ventura Pons. També fou el responsable d'algunes de les sèries més emblemàtiques de TV3, com *Poble Nou*, *Nissaga de Poder* o *Ventdelplà*. La seva trajectòria va ser reconeguda amb nombrosos premis, entre els quals el Premi Nacional de Literatura Dramàtica de les Lletres Espanyoles (1995), la Creu de Sant Jordi (1997), el Premi de la Institució de les Lletres Catalanes de guions audiovisuals (1998), el Premi Max d'Honor (2010) i el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (2013). L'any 2010 va publicar les seves memòries, *Material d'enderroc* (Edicions 62).

MARGARITA VIDAL I JOAN LORENZO

FONTS: Columna Edicions i Viquipèdia
https://ca.wikipedia.org/wiki/Josep_Maria_Benet_i_Jornet

Hem encetat un any plujós

Novament la pluja. L'hivern ha superat la tardor. Tenim molt de verd i molta natura, però també ha fet mal. Ja se sap que mai plou a gust de tothom.

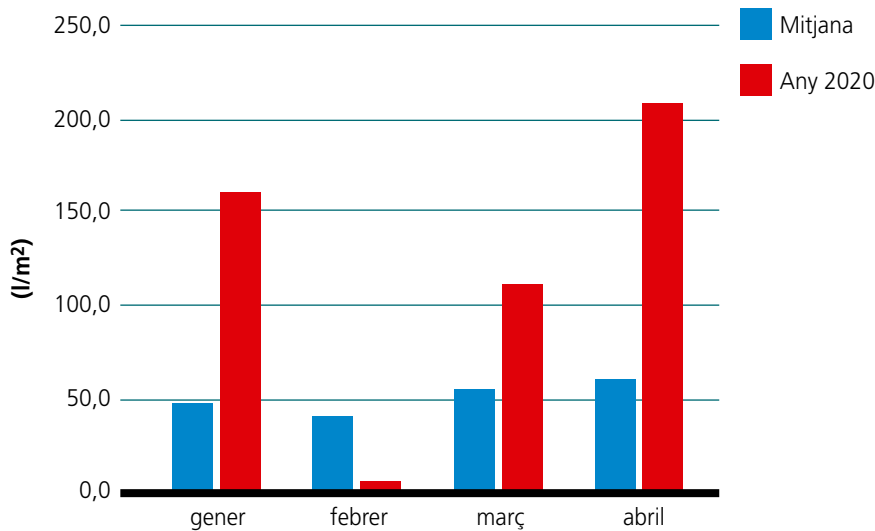
Venim d'un final d'any força plujós i n'encetem un que encara ho és més!

La mitjana acumulada del gener fins a l'abril dels últims 68 anys és de 214 l/m². Durant aquests quatre mesos d'aquest any s'han acumulat 487 l/m², més del doble.

Mota trencada a l'indret del Mas d'en Mach.

	MITJANA	ANY 2020
GENER	41,5	161
FEBRER	55,4	6,5
MARÇ	59,3	111
ABRIL	57,8	208,5
Totals	214	487

La situació del gener i les seves conseqüències

El passat mes de gener vam patir les conseqüències del temporal Glòria. Els dies 18 i 19 de gener una depressió que havia entrat per Galícia es va situar just sota les Illes Balears. La situació de llevant va provocar fortes pluges, però no pas excepcionals, fins i tot la intensitat de precipitació no fou pas molt alta. El problema va venir de l'estat del embassaments. Quan estaven gairebé plens es va començar a desembassar, cosa que va provocar que el Ter ocupés tot el seu llit d'inundació actual, de mota a mota. Però el dia 23 van caure fortes pluges a la capçalera del Ter i els embassaments no van poder contenir l'aigua, que va sobreixir per sobre la presa. Es va trencar parcialment la mota en alguns punts, i afegint-hi que al tram del Mas d'en Mach la mota era gairebé inexistent ja que se l'havia endut l'aiguat de

Un mes de gener i un mes d'abril excepcionals. No sabem com serà la resta de l'any, però pel que fa a aquests primers mesos s'han recollit 487 l/m², que és la quantitat de precipitació més alta dels últims 68 anys, dels quals hi ha dades registrades. Només l'any 1982 s'hi va acostar, amb 478 l/m².

Durant aquest període de temps hi ha hagut mesos de gener amb registres més alts: 215,7 el 1977, 174,3 el 1979 i 181,7 el 1982; i també mesos d'abril més plujosos: 230,9 el 1969 i 213,4 el 2002. Però considerant el conjunt del primer terç de l'any, hem batut el rècord.

l'any 1940, i es van produir inundacions a bona part del Baix Ter. D'aquesta banda del riu la part més afectada va ser la zona del rec Madral, que va de Bellcaire a Ullà i Torroella de Montgrí, on aboca les aigües el Rec del Ter Vell. Això va provocar la inundació de la part baixa de Torroella fins a l'entorn de la planta potabilitzadora.

La pagesia n'ha sigut el col·lectiu més perjudicat. Ja a la tardor passada, amb els aiguats del mes d'octubre, no es va poder sembrar tot. Quan al gener es volia sembrar ordi, van patir la incidència del Glòria, i ara a l'abril les pluges han negat moltes userdes i han retardat la sembra del blat de moro i de les pipes. Ja diuen ells tot senyalant el cel que sempre depenen d'aquest d'aquí a dalt, el temps!

La situació del mes d'abril

Aquest abril ens ha dut una gran acumulació de pluja. Pluja petita, de baixa intensitat, però continuada i que va durar uns quants dies seguits, del 18 al 23. Va ploure, més o menys, una tercera part dels dies del mes.

Arbreda inundada a la llera del riu.

Aquest tipus de pluja permetia que els canals de desguàs anessin engolint l'aigua, però la que es filtrava va fer pujar el nivell freàtic fins a dalt de tot, de manera que es van arriar tots els reixorts com fa anys que no ho vèiem. Els torrents portaven un bon bram d'aigua, l'entorn de la font de l'Ermedàs rajava per tot arreu, i alguns pous van vessar per dalt. Aquesta situació no ha minvat fins a finals de maig.

Aquestes pluges, d'una banda han fet anar malament les tasques de la pagesia, però en el fons és una pluja molt aprofitada que els sòls agrairan i que ha fet explotar la brotada i la floració a tota la muntanya. Els aqüífers s'hauran saturat i això és bo.

Hi pot haver prevenció per a aquestes situacions de risc?

Meteorològicament parlant les previsions de situacions de risc són poc fiables fins tres dies abans. A l'hora de decidir una actuació preventiva com és el desembassament, entren en joc dos interessos contraposats, d'una banda

Safareig de Marenyà.

no volem perdre reserves d'aigua de cara a les sequeres estivals, i de l'altra hem d'evitar les inundacions i els possibles danys materials i humans que se'n poden derivar. Vist com ha anat aquesta vegada, s'hauria d'haver començat el desembassament un parell de dies abans.

Una altra acció preventiva és la neteja de les lleres dels torrents, rieres i rius. Aquí els interessos contraposats són, per una part, el manteniment dels ecosistemes de ribera i, per l'altra, el dragatge de les lleres. No fer-ho dificulta la circulació de l'aigua i afavoreix les inundacions.

També hauríem de pensar que gràcies a les inundacions periòdiques dels rius tenim aquesta magnífica plana de l'Empordà, formada pels al·luvions dels rius durant els darrers milers d'anys del quaternari.

S'haurien de prendre les mesures d'una manera raonada, sense polaritzar-les cap als extrems contraposats, defensant els interessos humans però respectant la natura, que hauria de ser el nostre principal desig.

RAFAEL HEREU

Nyoquis de carbassa

Recepta de CATI MORENO

INGREDIENTS:

- ✓ 750 g carbassa
- ✓ 200 g farina integral de civada, sèmola o pa ratllat integral. També es pot fer amb farina normal.
- ✓ 2 cullerades d'oli
- ✓ 1 ou
- ✓ Sal i pebre negre

PREPARACIÓ:

Coeu la carbassa amb un xic d'oli al forn de 150° a 180° durant 20 minuts.

Quan sigui cuita aixafeu-la que quedi com un puré, afegiu-hi la farina, el pa ratllat o la sèmola, l'ou, sal i pebre. Barregeu-ho tot.

Agafeu-ne petites pocions.

Poseu una olla amb aigua a bullir, quan bulli tireu-hi el nyoquis durant 4-5 minuts, quan pugui a la superfície voldrà dir que estan cuits.

Els podem acompanyar amb unes verdures i salsa de tomàquet (tipus samfaina) o amb un raig d'oli i formatge ratllat sense lactosa per sobre.

Albergínia amb tonyina i mozzarella

Recepta de MARTA FERRER

INGREDIENTS PER A DUES PERSONES:

- ✓ 1 albergínia
- ✓ 2 llaunes petites de tonyina
- ✓ Salsa de tomata
- ✓ 1 ceba
- ✓ Formatge mozzarella
- ✓ Alfàbrega
- ✓ Sal
- ✓ Oli d'oliva

PREPARACIÓ:

Primer rentarem l'albergínia, la tallarem a làmines, hi tirarem sal i les deixarem 15 o 20 minuts en una escorredora que perdin l'acidesa.

Posarem la tonyina en un colador que tregui tot l'oli.

Tallarem i ratllarem la ceba i en una cassola petita amb un xic d'oli i sal deixarem que es cogui a poc a poc. Quan sigui transparent hi tirarem la tonyina i dues cullerades de salsa de tomata.

Eixugarem les albergínies amb paper de cuina i les passarem per la planxa.

En una plata de forn hi posarem dos talls d'albergínies. A sobre hi posarem el sofregit de tonyina i a sobre un xic de mozzarella. Tornem a posar dos talls d'albergínia, salsa de tomata que cobreixi, formatge mozzarella i alfàbrega.

Ho posarem al forn a 180 graus a gratinar.

Recollida de mascaretes infantils

Totes les fotografies fetes davant de l'ajuntament són de l'Amandi Alonso, la resta ens les han fet arribar les famílies dels nens i nenes.